

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Studentgerichte aanpak en Individuele planning

Een beschrijving van het concept, de methodes en de technieken

Project Resultaat 1 of the Erasmus+ Palssen

Studentgerichte aanpak van leren, voor studenten met extra ondersteuningsbehoeften

2021-1-NL01-KA220-VET-000025686

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Inhoudsopgave

Inleiding

Samenvatting

Deel 1 Personalised Approach of Learning

Deel 2 Differentiated Instruction (DI)

Deel 3 Problem-Based-Learning

Deel 4 Person-Centred-Planning

Inleiding

Dit document is een van de 4 projectresultaten van het Erasmus+ project Palssen: Studentgerichte aanpak van leren voor studenten met speciale behoeften

Dit resultaat beschrijft verschillende concepten 'Learner-Centred-Approach' (LCA) en 'Individual Learning Planning' (ILP): achtergrond, toepassing, uitdagingen bij de implementatie, specifieke methoden, technieken en voorbeelden van ILP. Het biedt methoden, technieken, praktijken en voorbeelden van LCA in beroepsonderwijs en -opleiding en geeft docenten meer vertrouwen om beroepsonderwijs en -opleiding te creëren waarin rekening wordt gehouden met de diversiteit van studenten.

Gelijkheid of Rechtvaardigheid

Wij zijn van mening dat de sleutel tot inclusief beroepsonderwijs en -opleiding de acceptatie en ondersteuning is om ervoor te zorgen dat onderwijs- en trainingsfaciliteiten voor alle studenten toegankelijk zijn. Het European Agency of Special Needs and Inclusive Education stelt dat 'de ultieme visie voor inclusieve onderwijssystemen is ervoor te zorgen dat alle studenten van elke leeftijd betekenisvolle, hoogwaardige onderwijsmogelijkheden krijgen in hun lokale gemeenschap, samen met hun vrienden en leeftijdsgenoten.' Een dergelijke visie vereist een verandering in het lesgeven en in de ondersteuning van het leerproces van studenten met SEN. Het vereist ook dat we afstappen van de aanpak van 'one-size-fits-all' onderwijs en training, naar een meer persoonsgerichte en op maat gemaakte aanpak. Om een meer Studentgerichte aanpak van leren voor studenten met speciale onderwijsbehoeften te implementeren, moeten docenten competenties verwerven die hen in staat stellen de behoeften van deze studenten te identificeren en eraan te voldoen. Het uiteindelijke doel van het PALSSSEN-project is dat studenten met SEN betekenisvol, kwalitatief hoogstaand beroepsonderwijs en -training kunnen krijgen, samen met hun leeftijdsgenoten in reguliere dierenartsenorganisaties. Daarom zullen studenten met SEN werken met een individueel leerplan dat hun individuele behoeften, talenten en kansen weerspiegelt. Deze nieuwe manier van werken is gericht op het behalen van formele beroepskwalificaties in het reguliere beroepsonderwijs en -opleiding. De sleutel tot gelijke kansen is gelijkheid, niet gelijke behandeling. Alleen door op maat gemaakte programma's aan te bieden, gebaseerd op een behoefteanalyse, kan dit worden bereikt.

Impact

Het Erasmus+ programma besteedt veel aandacht aan impact. Hiermee bedoelen ze de verandering die (mede) dankzij een project tot stand komt – voor een individu, voor een organisatie en voor de samenleving. De fundamentele verandering waaraan het project wil bijdragen, is een van de indicatoren om het project te beoordelen.

De beoogde impact voor partnerorganisaties is dat zij:

- Worden beschouwd als een goede praktijk voor het implementeren van het nationale beleid voor inclusief beroepsonderwijs en -opleiding
- Worden beschouwd als een goede praktijk voor het implementeren van het Europese beleid voor inclusief beroepsonderwijs en -opleiding
- Zorg voor een groter bewustzijn van de concrete mogelijkheden om inclusieve beroepsonderwijs en -opleiding te faciliteren
- Hebben meer concrete acties ondernomen om barrières te slechten
- Meer concrete actie ondernemen om inclusieve beroepsonderwijs en -opleiding te faciliteren

De beoogde impact voor studenten met SEN (doelgroep) is dat zij:

- Geniet samen met uw leeftijdsgenoten van een beroepsonderwijs- en trainingsprogramma in het reguliere onderwijs.
- Zorg voor een studentgericht leerplan dat hun individuele behoeften en mogelijkheden weerspiegelt.
- De kansen hebben vergroot om een beroepskwalificatie te behalen in het reguliere beroepsonderwijs en -opleiding.

Doelstellingen

Het Palsen-project heeft tot doel de effectiviteit van de resultaten van beroepsonderwijs en -opleiding voor studenten met SEN te vergroten. Het project heeft ook tot doel de competenties van docenten en VET-organisaties te vergroten die LCA voor elke student in hun eigen organisatie aanbieden, zodat zij de resultaten van hun onderwijs- en opleidingsinspanningen kunnen vergroten.

Meer specifiek zijn de doelstellingen van het project:

- Om het concept van de studentgerichte aanpak, de kernaspecten van de studentgerichte aanpak en de kenmerken en elementen van een individueel leerplan te begrijpen
- Het identificeren en beschrijven van innovatieve onderwijsmethoden, technieken en materialen die bijdragen aan een studentgerichte aanpak
- Criteria identificeren en definiëren voor het ontwikkelen van geïndividualiseerde en flexibele curricula
- Het verwerven en verbeteren van de competentie van docenten bij het ontwikkelen van een individueel leerplan voor elke student, gebaseerd op het concept van de studentgerichte aanpak.
- Het testen en implementeren (in de praktijk brengen) van de studentgerichte aanpak en individuele planning in de dagelijkse praktijk van de docent. s van het project

Project Resultaten

In het project zijn 4 projectresultaten ontwikkeld:

Projectresultaat 1: studentgerichte aanpak en persoonsgerichte planning

Een beschrijving van het concept, de methoden en technieken

Dit resultaat beschrijft verschillende concepten 'Learner-Centred-Approach' (LCA) en 'Individual Learning Planning' (ILP): achtergrond, toepassing, uitdagingen bij de implementatie, specifieke methoden, technieken en voorbeelden van ILP. Het biedt methoden, technieken, praktijken en voorbeelden van LCA in beroepsonderwijs en -opleiding en geeft docenten meer vertrouwen om beroepsonderwijs en -opleiding te creëren waarin rekening wordt gehouden met de diversiteit van studenten.

Projectresultaat 2: Facilitators, barrières en aanbevelingen.

Een beschrijving van facilitators en barrières en aanbevelingen voor de implementatie van LCA en ILP in het reguliere beroepsonderwijs

Dit resultaat geeft een uitgebreid overzicht van de facilitators, barrières en aanbevelingen voor de implementatie van LCA, inclusief de belangrijkste verschillen tussen de nationale VET-systemen in de partnerlanden. Barrières worden onderverdeeld in twee categorieën: binnen de reikwijdte en buiten de reikwijdte van de invloed.

Projectresultaat 3: Zelfbeoordelingsinstrument voor een studentgerichte aanpak

Dit resultaat is een hulpmiddel dat aanbieders van beroepsonderwijs ondersteunt bij het beoordelen van hun huidige prestaties bij het toepassen van een LCA en ILP. Via dit zelfbeoordelingsproces zullen aanbieders van beroepsonderwijs en de mogelijkheid hebben om prioriteiten te identificeren voor het verbeteren van hun prestaties. Het geeft feedback op de huidige prestaties en ondersteunt het proces van het stellen van prioriteiten. Het zelfevaluatie-instrument kan worden toegepast op individueel, afdelings- en organisatieniveau; de uitkomst van het zelfbeoordelingsproces wordt gevisualiseerd en direct beschikbaar; het instrument is eenvoudig te gebruiken in elke 'Excel-omgeving' en kan ook worden gebruikt om de prestaties van verbeteracties te monitoren.

Projectresultaat 4: Handleiding voor studentgerichte planning

Dit resultaat is een handleiding voor het implementeren van het concept van ILP. De handleiding wordt geleverd met een flexibele digitale tool (Excel-bestand). De handleiding kan worden toegepast op individueel, afdelings- en organisatieniveau, aangepast aan de individuele behoeften van de studenten, de docent, de coach en de organisatie en gemakkelijk te gebruiken in de communicatie over de studenten tussen docenten, coaches en management. Andere aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding kunnen de handleiding gebruiken. Het kan eenvoudig worden aangepast aan de specifieke context en/of behoeften van het leren met SEN en de aanbieder van beroepsonderwijs.

Deelnemende organisaties

Nederland:

REA College Pluryn

ROC RijnIJssel

All about Quality Consultancy

Slovenië:

Biotehniski izobraževalni Center Ljubljana

Portugal:

CFAE CENTRO-OESTE

Italië:

Forbusiness Lifeskills S.r.l.t Results

Samenvatting

In het project “Gepersonaliseerde aanpak van leren voor studenten met speciale onderwijsbehoeften” werkten partners samen om onze huidige praktijken te verkennen, te identificeren en uit te wisselen, en de partners bouwden competenties op met als doel een meer Studentgerichte benadering van leren te implementeren. voor individuele Studenten met speciale onderwijsbehoeften. Het project draagt bij aan de effectiviteit van de resultaten van beroepsonderwijs en -opleiding voor studenten met en zonder speciale behoeften.

De term gepersonaliseerde aanpak van leren in beroepsonderwijs en -opleiding verwijst naar een grote verscheidenheid aan educatieve trainingsprogramma's, leerervaringen en instructiepraktijken, die bedoeld zijn om tegemoet te komen aan de leerbehoeften, interesses, ambities of culturele achtergronden van individuele Studenten/studenten. Gepersonaliseerde aanpak van leren in beroepsonderwijs en -opleiding is het op één lijn brengen van didactiek, pedagogie, curriculum en leeromgeving, voor studenten en door studenten, om aan hun verschillende leerbehoeften en ambities te voldoen.

Studentgerichte aanpak

Een persoonlijke benadering van leren in beroepsonderwijs en -opleiding is meer dan geïndividualiseerde leerprogramma's en geïndividualiseerde ondersteuning en coaching. In een meer Studentgerichte aanpak van de leeromgeving nemen Studenten deel aan collectieve, gestructureerde activiteiten met uitgebreide ondersteuning van hun leraren, waaronder modellering, begeleiding bij het stellen van doelen en tijdige feedback. Met de steun van de leraren daagt de leraar een Student uit om hardop na te denken en zelf met antwoorden te komen. Deze vorm van instructie, vaak toegepast in de methodiek van Probleemgestuurd Onderwijs, is maatwerk: Studenten ondernemen zelfstandig stappen om verder te leren.

In het eerste deel van de publicatie wordt de gepersonaliseerde aanpak van leren (PAL) in beroepsonderwijs en -opleiding onderzocht in verschillende constellaties op school. Deze sterrenbeelden zijn gebaseerd op 4 dimensies. De keuze ten aanzien van een dimensie bepaalt hoe de mate van Gepersonaliseerde Aanpak van Leren bij de VET-organisatie eruit kan zien. De constellaties worden nader toegelicht vanuit twee dimensies: de externe richting versus zelfbestuur en het collectieve belang versus individueel belang.

Er zijn gevolgen van keuzes voor de dimensies of sommige constellaties van een meer Studentgerichte aanpak van leren. In praktijk. De uitwerkingen geven aan wat de invulling van de dimensies betekent voor de personalisering van het Beroepsonderwijs.

Gedifferentieerd onderwijs

In het tweede deel van de publicatie wordt het concept van gedifferentieerd onderwijs (DI) geïntroduceerd als professionele leerstrategie voor het implementeren van een meer Studentgerichte aanpak van leren

in beroepsonderwijs en -opleiding. Gedifferentieerd onderwijs wordt onderzocht als een effectieve manier om Studenten met speciale onderwijsbehoeften (SEN) te ondersteunen door mogelijkheden te bieden die hen helpen meer verantwoordelijkheid te nemen voor hoe ze leren en wat ze leren. Effectief gedifferentieerd onderwijs vereist dat leraren weloverwogen actie ondernemen om tegemoet te komen aan de specifieke behoeften van Studenten. Het is effectief onderwijs dat inspeelt op de bereidheid, interesses en leervoorkeuren van Studenten. Al deze drie kenmerken van de Student, bereidheid, interesses en voorkeuren, stellen docenten en Studenten in staat nieuw leerproces op te bouwen door verbindingen te leggen met bestaande kennis en voorkeursmanieren van werken: Gereedheid verwijst naar het startpunt van de Student voor het leren, in relatie tot het concept dat wordt bestudeerd. Aandacht verwijst naar de interesses van studenten, wat de relevantie van het leren vergroot door nieuwe informatie te koppelen aan de ervaring en het enthousiasme van studenten. Leervoorkeuren zijn de vele verschillende manieren waarop Studenten het liefst informatie verwerven, verwerken en ermee werken. Gedifferentieerd onderwijs is niet hetzelfde als geïndividualiseerd onderwijs. In plaats daarvan gaat het om het overwegen en selecteren uit een verscheidenheid aan instructiebenaderingen en het veelvuldig gebruik maken van flexibele kortetermijngroepen om tegemoet te komen aan de verscheidenheid aan behoeften en voorkeuren van Studenten.

Het implementeren van gedifferentieerde instructie kan in vier fasen worden uitgevoerd. Het begint met het ontwikkelen van fundamentele instructieroutines en vaardigheden op het gebied van beoordeling en evaluatie. De tweede stap is het uitbreiden van de verworven competenties op basis van de leerbehoeften van de Studenten. De derde stap richt zich op het ontwerpen van een verscheidenheid aan opties voor studenten door een verscheidenheid aan instructies en manieren van leren aan te bieden. De laatste stap is het behouden en ondersteunen van de verworven competenties en praktijken om ervoor te zorgen dat de verscheidenheid aan instructie en leren voldoet aan de behoeften van elke Student.

Probleemgestuurd Leren

In het derde deel van de publicatie wordt Probleemgestuurd Leren geïntroduceerd als een methode om een gepersonaliseerde aanpak van leren aan te moedigen voor Studenten met en zonder speciale onderwijsbehoeften in de klas. Het benadrukt het concept van het betrekken van Studenten met speciale onderwijsbehoeften in hun leerproces in klaslokalen van het reguliere onderwijs. Probleemgestuurd Leren (PGO) is een Studentgerichte benadering van leren waarin studenten over een onderwerp leren door in groepen te werken aan het oplossen van een zogenaamd "open-ended-probleem". Bij PGO vormen Studenten kleine groepen om een probleem of casussen uit het echte leven te bespreken door hun voorkennis over het onderwerp te activeren, de nieuwe informatie te relateren aan hun voorkennis, nieuwe ideeën te structureren en hun bevindingen kritisch te evalueren. Dit deel van de publicatie onderzoekt wat PGO is en legt de voordelen van deze methode uit voor studenten met SEN. Het biedt ook nuttige strategieën voor PGO-activiteiten voor Studenten met specifieke onderwijsbehoeften in de klaslokalen. Door de aspecten van PGO-methoden te verkennen, kunnen alle Studenten, inclusief Studenten met speciale onderwijsbehoeften, profiteren van deze gemeenschappelijke leerbenaderingen in een klaslokaal. Uit onderzoek blijkt dat PGO-instructiebenaderingen een positief effect hebben op de prestaties van Studenten met SEN. Het rapport meldt ook dat Studenten met SEN de voorkeur gaven aan de PGO-methode en dat ze dat soort leren opnieuw wilden doen. Samenwerking tijdens PGO-activiteiten

draagt bij aan de sociale acceptatie van Studenten met SEN door hun leeftijdsgenoten. Een van de voordelen van PGO in klaslokalen voor zowel prestaties als de ontwikkeling van sociale vaardigheden is te danken aan de interacties tussen Studenten met SEN en Studenten zonder beperking.

Scaffolding wordt gezien als een belangrijke strategie om ervoor te zorgen dat PGO-activiteiten effectief zijn voor alle Studenten. Scaffolding in een probleem-gebaseerde aanpak van leren heeft voordelen voor zowel studenten met als zonder specifieke onderwijsbehoeften, omdat het duidelijke doelen stelt en duidelijke instructies biedt voor studenten om de PGO-methodologie te volgen. Wanneer we ons specifiek richten op strategieën voor Studenten met specifieke onderwijsbehoeften, wordt aanbevolen om instructiestrategieën te variëren via gedifferentieerde instructies (zie: Deel 2 van deze publicatie)

De Zeven Stappen Methode (SSM) is een methode om PGO op een gestructureerde manier te implementeren. Het bestaat uit zeven stappen die een groep moet nemen om het maximale rendement uit het leren uit een (probleem)taak te halen.

Persoonsgerichte Planning

Het vierde en laatste deel van de publicatie gaat over Persoonsgerichte Planning (PCP). PCP richt zich op de individuele onderwijsbehoeften van studenten, maar PCP gaat ook over het betrekken van studenten bij de planning en evaluatie van onderwijs- en trainingsdiensten. Het beschouwt studenten met speciale onderwijsbehoeften (SEN) die onderwijs en training ontvangen als gelijkwaardige partners bij het plannen, ontwikkelen en monitoren van het leerproces van studenten om ervoor te zorgen dat dit proces voldoet aan de behoeften van studenten. Met andere woorden: de Student met SEN als individu zien en samenwerken om passende oplossingen te ontwikkelen om het leerproces en de leerresultaten te optimaliseren. PCP zorgt ervoor dat studenten met SEN betrokken worden bij beslissingen over hun leerproces en leerresultaten. Het wordt erkend als een belangrijk onderdeel van de ontwikkeling van beroepsonderwijs en -opleiding van hoge kwaliteit. Het nationale overheidsbeleid legt de nadruk op het versterken van de stem van studenten en stapt over van een one-fits-all-model waarin docenten voor studenten beslissen wat ze leren, naar een meer 'Studentgerichte aanpak van leren', waarbij docenten en studenten (met en zonder SEN) besluit over betekenisvolle onderwijs- en opleidingsactiviteiten op maat die tegemoetkomen aan de wensen en behoeften van de studenten. Uit beoordelingen van onderzoek over dit onderwerp blijkt dat het aanbieden van onderwijs en training aan Studenten met SEN op een meer persoonsgerichte manier doorgaans de leerresultaten verbetert, de leertevredenheid verhoogt en de integratie van Studenten met SEN in reguliere systemen vergroot. Dit deel van de publicatie beschrijft ook het Person-Centred-Planning (PCP) Framework dat domeinen en subdomeinen omvat, inclusief ideeën binnen een (sub)domein waarmee rekening moet worden gehouden. Het PCP-framework is een raamwerk voor het ontwikkelen van een persoonsgericht plan voor elke Student, gebaseerd op het concept van persoonsgerichte planning. Het PCP-raamwerk is uitgewerkt in drie domeinen: het persoonsgerichte plan (individueel plan), de facilitator en het systeemniveau.

Deel 1

Studentgerichte aanpak van leren in het onderwijs

Studentgerichte aanpak van leren

Voor het begrip Studentgerichte aanpak van leren (oftewel PAL, "Personalised Approach of Learning") in beroepsonderwijs kan de volgende definitie worden gegeven: "De term Studentgerichte aanpak van leren in beroepsonderwijs verwijst naar een breed scala aan educatieve opleidingsprogramma's, leerervaringen, instructiepraktijken, die bedoeld zijn om tegemoet te komen aan de leerbehoeften, interesses, ambities of culturele achtergronden van individuele Studenten".

Een beknopte samenvatting wordt gegeven door Kennisnet die stelt dat een Studentgerichte aanpak van leren het volgende betekent "... het rekening houden met individuele verschillen tussen Studenten met een rijke verscheidenheid aan leersituaties".¹

Onderzoek wijst in dit verband uit dat Student en docent, elk met hun eigen rol, gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het leerproces.² De leeromgeving maakt een beheer van de vereisten voor Studenten mogelijk, rekening houdend met de behoeften, verwachtingen en interesses van de Student. "Een Studentgerichte aanpak van leren in beroepsonderwijs is het afstemmen van didactiek, pedagogiek, leerplannen en de leeromgeving, voor Studenten en door Studenten, om aan hun verschillende leerbehoeften en ambities te voldoen".³

In een Studentgerichte aanpak van een leeromgeving zijn Studenten mede-eigenaars van hun eigen leerproces. Instructies voor Studenten moeten daarom inspelen op de behoeften, vaardigheden en interesses van Studenten.⁴ Onderwijs en opleiding zijn meer ontworpen op basis van betrokkenheid en onafhankelijkheid van Studenten, en bieden meer variatie in leerdoelen en/of leerroutes. Een Studentgerichte aanpak van leren in beroepsonderwijs veronderstelt een beroepsonderwijsorganisatie die zich richt op de uiteenlopende behoeften van de individuele Studenten in plaats van een 'one size fits all'-model voor Studenten.⁵

Het leren in beroepsonderwijs is gepersonaliseerd wanneer het voldoet aan de individuele leerbehoeften van de Studenten. Dit betekent echter niet dat het leren zelf ook een individuele aangelegenheid is. Het leren van Studenten in beroepsonderwijs vindt plaats in interactie met leeftijdsgenoten, docenten, de praktijk en de leeromgeving. Het leren van Studenten vereist ook deelname aan gezamenlijke activiteiten.⁶ Studentgerichte aanpak van leren in beroepsonderwijs is meer dan geïndividualiseerde leerprogramma's

¹ Bron: "Scholen om van te leren", Kennisnet (2015)

² Bron: "Personalising learning 6: the final gateway: school design and organisation", Hargreaves (2006)

³ Bron: "Personalising learning 6: the final gateway: school design and organisation", Hargreaves, (2006)

⁴ Bron: "Personalised learning: an overview", Bartle (2015).

⁵ Bron: "Personalised learning: Implications for curricula, staff and students", Bates et al., (2014)

⁶ Bron: "Developing socially just subject-matter instruction: A review of the literature on disciplinary literacy", Moje, (2007)

en geïndividualiseerde ondersteuning en coaching. In een omgeving met een meer Studentgerichte aanpak van leren nemen Studenten deel aan collectieve, gestructureerde activiteiten met ondersteuning van hun docenten om steeds zelfstandiger te kunnen werken ('scaffolding'), waaronder modellering, begeleiding bij het stellen van doelen en tijdige feedback. Met steeds minder wordende ondersteuning van de docenten om ervoor te zorgen dat de Student steeds zelfstandiger wordt, daagt de docent een Student uit om hardop na te denken en zelf met antwoorden te komen. Deze vorm van lesgeven, vaak toegepast in de methodologie van probleemgestuurd leren, is op maat gemaakt: Studenten nemen onafhankelijke stappen om te blijven leren.

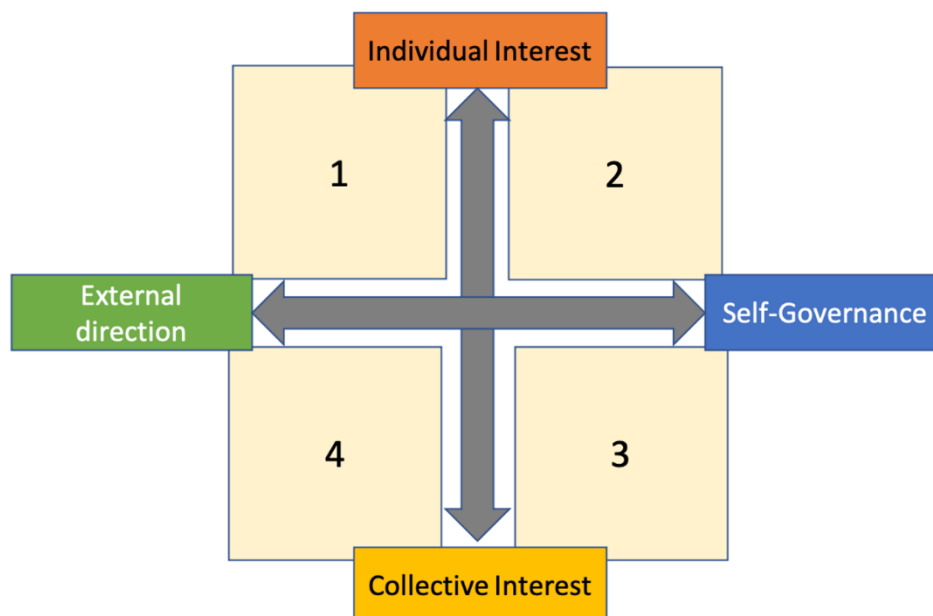
Dimensies voor de mate van Studentgerichte aanpak van leren

Studentgerichte aanpak van leren (PAL) in beroepsonderwijs kan op school op verschillende manieren vorm krijgen. In dit verband hebben we het over verschillende constellaties van Studentgerichte aanpak van leren (PAL). De verschillende constellaties zijn gebaseerd op 4 dimensies. De keuze met betrekking tot een dimensie bepaalt hoe de mate van Studentgerichte aanpak van leren bij de organisatie van beroepsonderwijs eruit kan zien. Om de variatie in constellaties te verklaren, worden de dimensies waarop deze constellaties verschillen, meer in detail uitgelegd.

Er worden twee dimensies onderscheiden, namelijk:

1. Externe leiding versus zelfbestuur
2. Collectief belang versus individueel belang

De twee dimensies van een Studentgerichte aanpak van leren worden gevisualiseerd in Afbeelding 1.

Afbeelding 1: De twee dimensies van een Studentgerichte aanpak van leren

Externe leiding versus zelfbestuur

De eerste dimensie is die van het sturen van het leren van de Student. Dat wil zeggen, de invloed op en verantwoordelijkheid voor het leerproces in termen van wat, wanneer, waar, hoe, waarom, met wie en in welk tempo de Studenten leren. Aan het ene uiteinde van de dimensie liggen de leiding en de verantwoordelijkheid van het leren volledig bij de docent, een programma of de methode. De docent, een programma of de methode geeft aan wat Studenten leren, waar, wanneer en hoelang het hun duurt om het leerproces te voltooien. De Student/student wordt meer beschouwd als een ontvanger en niet als een actieve speler en ontwikkelaar van zijn/haar leerproces (OESO, 2013).

Aan de andere kant van de dimensie hebben we de Student die de volledige controle heeft over zijn/haar eigen leerproces. Tussen deze twee uitersten zitten allerlei hybride vormen, waarin Studenten min of meer mede-eigenaars zijn van hun eigen leerproces. Een keuze in deze dimensies heeft gevolgen voor de rol en competenties van docent en Studenten, maar ook voor de organisatie van beroepsonderwijs.

Wanneer de Student zijn/haar eigen leerproces co-regisseert⁷, vereist dit een meer democratische benadering van leren⁸ dan wanneer de leiding volledig bij de docent ligt. Deze meer democratische benadering van leren kan door de docent worden bereikt door de Studenten te betrekken bij hun leerdoelen en hun leeractiviteiten. Het vereist ook de monitoring van het leerproces en de evaluatie van de prestaties. Bovendien vereist de meer democratische benadering ook een dialoog tussen docent en Student over wat Studenten motiveert en wat hun onderwijsbehoeften zijn. Van Studenten wordt verwacht dat ze initiatieven nemen en zelfregulerende vaardigheden hebben ontwikkeld⁹.

In een meer Studentgerichte aanpak van leren in het beroepsonderwijs wordt van Studenten verwacht dat ze actief deelnemen aan hun leerproces. Studenten formuleren hun eigen leerdoelen, reflecteren op hun leerproces en leerresultaten en denken mee na over de volgende stap in hun individuele ontwikkeling. Dit vereist de ontwikkeling van zelfregulerende vaardigheden van Studenten, waarbij co-regulering van het leerproces door de docent belangrijk is¹⁰.

In plaats van de docent kan ICT het leerproces van de Student leiden (externe leiding). Kennisoverdracht en verwerving van leermateriaal vinden vervolgens plaats door een computergestuurd programma (programmabesturing). Op basis van de reacties van Studenten voert het adaptieve systeem een interventie uit in de vorm van feedback of verstrekt het adaptieve systeem nieuw leermateriaal voor de Student. Als de controle bij de docent ligt, kan ICT hem/haar ondersteunen bij het verkrijgen van inzicht in de onderwijsbehoeften van Studenten¹¹. Tot slot kan ICT de zelfregulering ondersteunen. De analyse van het leergedrag stelt Studenten in staat om hun eigen leergedrag en activiteiten te vergelijken met die van grote (sub)groepen andere Studenten. Op basis hiervan kunnen ze bijvoorbeeld achterhalen wat

⁷ Bron: Prain, V., Cox, P., Deed, C., Dorman, J., Edwards, D., Farrelly, C., Keeffe, M., Yager, Z. "Adapting to teaching and learning in open-plan schools", (2014)

⁸ Bron: Kubow, P. K., & Kinney, M. B. "Fostering democracy in middle school classrooms: Insights from a democratic institute in Hungary", (2000).

⁹ Bron: Prain, V., Cox, P., Deed, C., Edwards, D., Farrelly, C., Keeffe, M., Waldrip, B. "Personalising learning in open-plan schools. (2015)

¹⁰ Bron: Zimmerman, B. "Investigating self-regulation and motivation: Historical background, methodological developments, and future prospects. (2008)

¹¹ Bron: Bransford, J., Brown, A., & Cocking, R. (Eds.). "How people learn" & Darling-Hammond, L. "Can value added add value to teacher evaluation? (2015)

Studenten met hetzelfde profiel als zichzelf hebben gedaan om goede leerprestaties te bereiken en wat hun volgende stappen zouden kunnen zijn. Een keuze in deze dimensie heeft gevolgen voor de organisatie van beroepsonderwijs, zoals leermiddelen, een ICT-infrastructuur, groepering van Studenten, tijd en plaats van leren, taken, rollen en functies van docenten.

Collectief belang / individueel belang

In de meeste onderwijssystemen worden keuzes gemaakt over wat er moet worden onderwezen. Dit houdt in dat individuele en collectieve belangen worden afgewogen. Beroepsonderwijs dient niet alleen het belang van de individuele student, maar ook het belang van de samenleving. Dit houdt socialisatie in, dat wil zeggen, de manieren waarop we deel worden van tradities en praktijken door middel van onderwijs¹². Socialisatie houdt verband met zaken als met elkaar kunnen communiceren, evenementen kunnen organiseren, regels kunnen maken en naleven en zich kunnen gedragen. De ontwikkeling van een individuele Student tot een reflectief en kritisch mens is ook belangrijk in deze context. In dit ontwikkelingsproces spelen emancipatie, vrijheid en verantwoordelijkheid een belangrijke rol, terwijl het onderwijssysteem de uitkomst van dit proces kwalificeert¹³. Binnen de organisatie van beroepsonderwijs bereidt het studenten voor op een baan en verstrekt het diploma's.

Dit omvat zowel cognitieve als niet-cognitieve kennis, vaardigheden en competenties. Er is ook een economisch belang van beroepsonderwijs, waarbij beroepsonderwijs wordt beschouwd als een investering in menselijk kapitaal¹⁴.

Maar beroepsonderwijs dient ook individuele belangen: de ontwikkeling van de talenten van studenten en het inspelen op de individuele wensen, behoeften en verwachtingen.

De mate van Studentgerichte aanpak van leren verandert naarmate de balans tussen individualisering en collectivisering verschuift.¹⁵ Naarmate het collectieve belang zwaarder weegt, zal er een vergaande vorm van collectivisering en standaardisatie zijn in beroepsonderwijs, waarin er weinig of geen Studentgerichte aanpak van leren is. Alle Studenten krijgen hetzelfde onderwijs ('one-size-fits-all'). Hoe meer er op collectief niveau wordt vastgelegd, hoe minder ruimte er overblijft om individuele keuzes te maken. Naarmate individuele belangen belangrijker worden en beroepsonderwijs aansluit bij individuele doelen en leerbehoeften, is er sprake van individualisering en differentiatie, waarbij studenten zeer gepersonaliseerde leertrajecten volgen of hun eigen leertraject ontwerpen ('one-size-fits-one').

Net als bij de vorige dimensie hebben keuzes in deze dimensie gevolgen voor de rol van de docent, de Student en de organisatie van beroepsonderwijs. Een sterke collectivisering laat weinig ruimte voor differentiatie en variatie in onderwijsbenaderingen. Terwijl individualisering veel ruimte laat om een programma aan te bieden dat is afgestemd op elke individuele Student, afhankelijk van zijn/haar prestaties en voorkeuren. Met sterke collectivisering is wat, wanneer, waar, hoe, waarom, met wie en met welke snelheid Studenten leren hetzelfde voor alle Studenten. Aan het einde van elk schooljaar

¹² Bron: Biesta, G., "Het prachtige risico van onderwijs". (2015)

¹³ Bron: Biesta, G., "Het prachtige risico van onderwijs". (2015) & Veld, R.J. in 't. (2015). "Onderwijs voor een onvoorspelbare toekomst. (2015)

¹⁴ Bron: Veld, R.J. in 't. (2015). "Onderwijs voor een onvoorspelbare toekomst. (2015)

¹⁵ Bron: OECD, 'Education at a Glance 2013: OECD Indicators (2013)

moeten alle Studenten immers dezelfde leerdoelen bereiken en zijn ze op dezelfde manier onderwezen. Individualisering kan op verschillende punten worden bereikt, namelijk op het wat, wanneer, waar, hoe, waarom, met wie en in welk tempo Studenten leren. Naarmate de individualisering toeneemt, stelt ICT elke Student in staat om een meer gepersonaliseerd leertraject te volgen dat aansluit bij de interesses en eigen leerdoelen van de Student. Door het gebruik van ICT zijn er meer mogelijkheden om de inhoud van het leerplan aan te passen aan verschillende Studenten.

Gevolgen van keuzes in de dimensies

Er zijn gevolgen van keuzes in de dimensies of sommige constellaties van een meer Studentgerichte aanpak van leren. In de praktijk worden deze constellaties vaak niet in hun pure vorm gevonden. De uitwerkingen geven aan wat de interpretatie van de dimensies betekent voor de personalisatie van beroepsonderwijs.

1. Klassikaal onderwijs
2. Groepsdifferentiatie en individuele leerlijnen
3. Persoonlijke leerroutes
4. Zelfregulerend leren in een vast programma
5. Leerpartnerschappen

Klassikaal onderwijs

Klassikaal onderwijs in beroepsonderwijs wordt gekenmerkt door een sterke mate van collectieve belangen, waarbij er alleen externe leiding is. Alle Studenten moeten aan dezelfde normen voldoen en dezelfde leerdoelen hebben. De docent/trainer bepaalt wat, hoe, waar, wanneer, met wie en in welk tempo Studenten leren. Vaak wordt een methode gebruikt waarin leerdoelen en leeractiviteiten vastliggen. Studenten worden in jaargroepen verdeeld en tegelijkertijd in hetzelfde klaslokaal onderwezen (leerplan jaarklassensysteem), op hetzelfde moment, en voeren dezelfde leeractiviteiten uit. ICT wordt bijvoorbeeld gebruikt voor oefeningen met "drillen en herhalen".

Groepsdifferentiatie en individuele leerlijnen

Groepsdifferentiatie in beroepsonderwijs wordt gekenmerkt door een sterke mate van externe controle met enige aandacht voor het individuele belang. Er wordt rekening gehouden met speciale onderwijsbehoeften van Studenten zonder om de inbreng van de Student te vragen. De Student werkt op zijn of haar eigen niveau onder leiding van de leraar. De Student heeft geen zeggenschap over wat hij/zij wil leren en hoe hij/zij te werk zou gaan om de leerdoelen te bereiken. De docent of het leerplan bepaalt de volgende stap die de Student neemt. Studenten worden vaak in verschillende groepen verdeeld, die meer of minder instructies krijgen, afhankelijk van hun behoefte aan ondersteuning voor speciale onderwijsbehoeften. Studenten die veel extra ondersteuning nodig hebben en het niveau van de groep niet kunnen bijhouden, krijgen een individuele leerlijn met mogelijk minimale doelen en een aangepast programma. ICT kan worden gebruikt voor drillen en herhalen, vooral voor studenten die extra oefening nodig hebben. Maar ook het gebruik van adaptieve technologie past hier. De Student werkt op zijn of haar eigen niveau aan vooraf bepaalde doelen.

Zelfregulerend leren in een vast programma

In deze constellatie zijn de leerdoelen van het beroepsonderwijsprogramma vooraf bepaald (collectief belang). Er is een vast programma waaraan studenten zich moeten houden. Studenten mogen echter wel meebeslissen over de manier waarop ze er het liefst aan werken (zelfsturing). Ze kunnen in overleg met de docent beslissen hoe ze de leerdoelen gaan bereiken. Ze hebben de mogelijkheid om uit te drukken wanneer, met wie en binnen welk tijdsbestek ze zullen werken.

In deze constellatie kan de Student zijn of haar leerproces beïnvloeden en is hij/zij er mede-eigenaar van. De kaders voor wat een Student moet leren, liggen echter vast. Studenten kunnen werken met adaptieve technologie waarbij deze technologie tegemoetkomt aan de speciale onderwijsbehoeften. Ze kunnen aangeven wanneer ze klaar zijn voor de volgende stap, het volgende leerdoel en kunnen hun eigen persoonlijke digitale leeromgeving hebben.

Persoonlijke leerroutes

Deze constellatie wordt gekenmerkt door een verreikende mate van individueel belang en door zelfregulering van de Student. Studenten bepalen zelf wat en hoe ze leren. Als dit tot het uiterste wordt doorgevoerd, kan dit betekenen dat elke Student verschillende dingen leert, op elk moment en op elke plaats. Studenten kiezen hun eigen 'docent', hun eigen medeStudenten, hun eigen leerplan en hun eigen leeractiviteiten. Dit kan voor hen toegankelijk worden gemaakt via ICT. Leren vindt niet plaats binnen de grenzen van de school, de gemeenschap of het eigen land. De wereld staat open voor de Student. Studenten moeten over zelfregulerende vaardigheden beschikken. Afhankelijk van de Student kan dit leren ook collectieve belangen dienen, maar dit hoeft niet het geval te zijn. Het leerplan wordt sterk beïnvloed door de ontwikkelingsbehoeften van de Studenten.

Leerpartnerschappen

Leerpartnerschappen worden gekenmerkt door een mix van collectieve en individuele belangen en door Studenten die de leiding nemen over hun eigen leerproces, ondersteund door de docent. Er zijn zowel gemeenschappelijke doelen als individuele doelen en behoeften. Er is een dialoog tussen docent en Student over wat Studenten motiveert en waar hun onderwijsbehoeften liggen. Van Studenten wordt verwacht dat ze initiatief nemen en zelfregulerende vaardigheden ontwikkelen.¹⁶ Studenten bepalen mee wat en hoe ze leren. Ze identificeren hun eigen leerdoelen en monitoren hun eigen voortgang. Hun docent ondersteunt hen hierin. Studenten vormen leerpartnerschappen met docenten, medeStudenten en andere relevante belanghebbenden (bijv. werkgevers). ICT wordt bijvoorbeeld gebruikt om de Studenten te ondersteunen in hun zelfreguleringsproces.

De manier waarop de organisatie van beroepsonderwijs maatwerk of een Studentgerichte aanpak van leren implementeert, heeft gevolgen voor het leerplan, de pedagogiek en de beoordeling van behoeften en verwachtingen. Het heeft ook invloed op de professionele ontwikkeling van het team (docenten, trainers en coaches) en heeft implicaties voor de ontwikkeling van de cultuur van de organisatie van beroepsonderwijs en infrastructuur. Dit geeft aan dat er veranderingen moeten plaatsvinden op

¹⁶ Bron: Prain, V., Cox, P., Deed, C., Edwards, D., Farrelly, C., Keeffe, M., Waldrip, B., "Personalising learning in open-plan schools". (2015).

verschillende niveaus van de organisatie van beroepsonderwijs om een Studentgerichte aanpak van leren met succes te implementeren.¹⁷ Hierin spelen verschillende factoren en actoren een rol.

Dimensies voor de organisatie van beroepsonderwijs van leren

De dimensies die ten grondslag liggen aan de keuze voor de vorm van Studentgerichte aanpak van leren (PAL), beïnvloeden de manier waarop de organisatie van beroepsonderwijs moet worden georganiseerd. Er moet congruentie zijn tussen het ontwerp van de Studentgerichte aanpak van leren (PAL) in het primaire proces (microniveau) en het secundaire proces van de organisatie van beroepsonderwijs (mesoniveau).

Mate van uniformiteit / flexibiliteit

Uniformiteit betekent dat de organisatie van beroepsonderwijs grotendeels wordt bepaald door algemene afspraken en normen. Voorbeelden van uniformiteit zijn een gebouw met klaslokalen die identiek zijn in grootte en indeling, één type groepering, één methode voor alle Studenten in dezelfde klas, een rooster met lessen die identiek zijn in lengte en in tijdsverdeling, een identieke taak en functiebeschrijvingen voor alle docenten, etc.

Flexibiliteit van de organisatie van beroepsonderwijs betekent dat het onderwijs en de opleiding zodanig worden georganiseerd dat verschillen tussen Studenten op een flexibele manier kunnen worden opgevangen. Flexibiliteit is een eigenschap van de organisatie om zich aan te kunnen passen aan veranderingen, om maatwerk mogelijk te maken, om Studenten individueel te begeleiden en om te differentiëren volgens de behoeften van de Student.¹⁸ In een organisatie voor beroepsonderwijs met een hoge mate van flexibiliteit is het rooster bijvoorbeeld niet bindend, kunnen meerdere groeperingsvormen naast elkaar bestaan (instructiegroepen, workshopgroepen, zelfstudiegroepen), is er een grote diversiteit aan leermiddelen (methode, ICT-programma's, zelfontwikkelde materialen, materialen die door Studenten zelf en/of experts zijn gevonden), hebben docenten meerdere rollen en niet allemaal dezelfde rol (bijvoorbeeld taalspecialist of wiskundespecialist) en is er variatie in de onderwijsruimtes (inclusief ruimtes voor zelfstudie, groepswork, klassikale instructie, etc.). Bovendien is klassikaal onderwijs niet de dominante werkmethode. Om beter in te spelen op de diversiteit van Studenten, worden Studenten afwisselend individueel of in subgroepen begeleid.

Organisatorische flexibiliteit kan niet worden bereikt zonder enige vorm van standaardisatie¹⁹. Organisaties voor beroepsonderwijs moeten zichzelf de volgende vragen stellen: "Variatie van wat? En wat moeten we dan standaardiseren om dat soort variatie mogelijk te maken?". Om een meer Studentgerichte aanpak van leren mogelijk te maken, is coördinatie tussen docenten, trainers en coaches essentieel. Werken met wisselende subgroepen vereist een goede voorbereiding, directe coördinatie en

¹⁷ Bates, S. "Personalised learning: Implications for curricula, staff and students" (2014) & Hargreaves, D. "Personalising learning" (2005)

¹⁸ Hargreaves, D. Personalising learning. (2005)

¹⁹ Waslander, S. (2014). De beloften van ICT voor het onderwijs..

samenwerking tussen collega's. Er moeten bijvoorbeeld afspraken worden gemaakt over hoe een docent samenwerkt met collega's en hoe Studenten worden gemonitord.

De essentie van standaardisatie is dat die dingen 'precies goed' zijn en dat er tegelijkertijd flexibel kan worden ingespeeld op de behoeften van Studenten. Die flexibiliteit moet docenten en de organisatie van beroepsonderwijs in staat stellen om elke individuele Student te geven wat hij/zij nodig heeft om zich ten volle te ontwikkelen.

Mate van externe leiding / zelfbestuur

Als de keuze wordt gemaakt om Studenten meer controle te geven over hun eigen leerproces, zullen Studenten meer invloed moeten hebben op de keuze van bijvoorbeeld leerdoelen en leermaterialen, of op het tempo waarin ze leren, of de plaats waar ze leren. Dit betekent dat de methode niet langer leidend kan zijn, dat de groepsvorm niet altijd de klas van het hele jaar is en dat de invloed van het rooster en de docent afneemt. Om meer controle door Studenten te krijgen, moeten er daarom wijzigingen worden aangebracht in de organisatie als geheel. Als dit niet gebeurt, wordt de zelfsturing van Studenten beperkt.

Het organiseren van meer gepersonaliseerd onderwijs raakt ook aan wet- en regelgeving. Niet alles mag en niet alles is mogelijk; de school moet onder andere werken aan de kerndoelen, zich aan de norm inzake uren houden en verantwoording afleggen aan de Onderwijsinspectie. De vraag is hoe de schoolorganisatie hiermee omgaat. Wanneer wettelijke normen worden benaderd vanuit het standpunt dat het gaat om 'regels van bovenaf waaraan je je moet houden', voelt een schoolteam weinig ruimte en leiding. Het is belangrijk dat het team inzicht heeft in wat juridische kaders zijn en met elkaar bespreekt welke ruimte wordt ingenomen en hoe de school de gekozen aanpak expliciet en verantwoordelijk kan maken²⁰. De leiding en het eigenaarschap om een meer Studentgerichte aanpak van leren te implementeren, liggen veel meer bij het team zelf dan bij externe factoren.

Deel 2

Elke Student bereiken via gedifferentieerde instructies

Inleiding

Wanneer Studenten de adolescentie ingaan, maken ze de meest uitdagende overgang van hun leven. Als we hen op die overgang sturen, uitgerust met zelfkennis van waar ze goed in zijn, wat ze leuk vinden, hoe ze iets kunnen leren dat moeilijk voor hen is en onder welke omstandigheden ze hun beste werk kunnen doen, bieden we hun de best mogelijke ondersteuning voor hun succes op school en in het leven. Wanneer je erachter komt wie je Studenten zijn, kun je ze ondersteunen bij hun leerproces en profiteert zo iedereen ervan. Gedifferentieerde instructie (DI) stelt je in staat om het leren vanuit verschillende perspectieven te bekijken en biedt talloze, onverwachte leerzame momenten die je anders misschien zou missen.

Dit hoofdstuk is bedoeld om iedereen die Gedifferentieerde Instructie (DI) niet kent en degenen die hun DI-vaardigheden verfijnen, te informeren en te ondersteunen. Het is een van de middelen in de professionele leerstrategie van het implementeren van een meer Studentgerichte aanpak van leren in beroepsonderwijs. De informatie zal dienen als een inleiding tot Gedifferentieerde instructie als een effectieve manier om Studenten met speciale onderwijsbehoeften (SEN) te ondersteunen door kansen te bieden die hen helpen meer verantwoordelijkheid te nemen voor hoe ze leren en wat ze leren.

Gedifferentieerde instructie is niet nieuw. De bezorgdheid om aan de behoeften van bepaalde Studenten te voldoen, werd al in het oude Griekenland en Egypte vastgelegd in geschriften over lesgeven, in beschrijvingen van het leven in het schoolgebouw met één ruimte en in elk geval waar de onderwijsplannen worden aangepast om beter aan de behoeften van een individuele Student te voldoen. Effectieve Gedifferentieerde Instructie vereist dat leraren opzettelijke acties ondernemen om tegemoet te komen aan de specifieke behoeften van Studenten en de volgende essentiële concepten in gedachten houden:

- Kennis van de gereedheid van Studenten om met concepten te werken, hun interesses en hun leervoorkeuren. En alle voorkeuren als even geldig beschouwen.
- Docenten gebruiken een repertoire van instructie- en beoordelingsstrategieën om aan de behoeften van verschillende Studenten te voldoen.
- Alle gedifferentieerde instructieactiviteiten zijn even boeiend en respectvol en nemen ongeveer dezelfde hoeveelheid tijd in beslag.
- Elke gedifferentieerde instructie is gebaseerd op dezelfde leerplanverwachtingen en alle Studenten hebben kansen om dezelfde hoge prestatienormen te bereiken.
- Studenten worden voor, tijdens en na hun leerproces beoordeeld. Beoordelingen informeren de volgende stappen voor zowel docent als Student.
- Zelfs als Studenten keuzes hebben in de manier waarop ze hun leerproces demonstreren, kunnen docenten een tool gebruiken om het werk van Studenten aan de hand van dezelfde criteria te beoordelen.

- Studenten werken in flexibele korte-termijn-leergroepen en docenten zijn flexibel in het maken en wijzigen van onderwijsplannen als reactie op leerprocessen.

Gedifferentieerde instructie: een definitie

Gedifferentieerde instructie is effectieve instructie die inspeelt op de gereedheid, interesses en leervoorkeuren van Studenten. Alle drie de kenmerken van de Student, gereedheid, interesses en voorkeuren, stellen docenten en Studenten in staat om nieuwe leerprocessen op te bouwen door middel van verbindingen met bestaande kennis en voorkeursmanieren van werken.

Het proces van differentiëren van instructie voor Studenten is afhankelijk van het voortdurende gebruik van beoordeling om informatie te verzamelen over waar Studenten zich in hun leerproces bevinden en over hun gereedheid, interesses en leervoorkeuren. Docenten kunnen deze informatie gebruiken om de leeromgeving, de instructie en de beoordeling en de evaluatie te variëren.

- Gereedheid verwijst naar het startpunt van de Student om te leren, ten opzichte van het concept dat wordt geleerd.
- Aandacht voor de interesses van Studenten verhoogt de relevantie van leren door nieuwe informatie te koppelen aan de ervaring en het enthousiasme van Studenten.
- Leervoorkeuren zijn de vele verschillende manieren waarop Studenten informatie liever verwerven, verwerken en ermee werken. Leervoorkeuren worden beïnvloed door geslacht, cultuur, de klasomgeving, leerstijlen en meerdere intelligentieniveaus.

Door op verschillende momenten aandacht te schenken aan de gereedheid, interesses en leervoorkeuren van een Student, vergroten we de kans dat Studenten in staat zullen zijn om nieuwe leerprocessen op te bouwen door middel van verbinding met bestaande kennis en voorkeursmanieren van werken en dat ze betrokken zullen zijn bij het leren.

Voorbeelden van onderzoek die Gedifferentieerde instructie ondersteunen

Een breed scala aan onderzoeksstudies wijst op gedifferentieerde instructie als een beheersbare, creatieve, praktische en proactieve reactie op de zoektocht naar meer betrokkenheid en prestaties van Studenten in het licht van een aanzienlijke diversiteit aan Studenten. Hieronder volgen de bevindingen van onderzoekers met betrekking tot het belang en de effectiviteit van differentiatie in onze klaslokalen.

DI-principe	Ondersteuning - Onderzoek
Verschillen in de manier waarop Studenten leren, hebben een aanzienlijke impact op hun prestaties.	"Wanneer docenten diversiteit in hun Studenten herkennen, in termen van hoe en waarmee ze zich identificeren en hoe ze leren, en wanneer deze herkenning wordt weerspiegeld in hoe docenten lesgeven, zijn Studenten vrij om nieuwe en creatieve manieren te ontdekken om problemen op te lossen, succes te behalen en levenslang te leren." ¹
Leren begint vanaf het punt van gereedheid van een Student.	"We weten dat leren het beste gebeurt wanneer een leerervaring de Student een beetje boven zijn of haar onafhankelijkheidsniveau duwt. Wanneer een Student blijft werken aan begrip en vaardigheden die hij of zij al onder de knie heeft, vindt er weinig of geen nieuw leren plaats. Aan de andere kant, als taken ver vooruit zijn op het huidige niveau van een Student, dan resulteert dat in frustratie en wordt er niets geleerd." ²

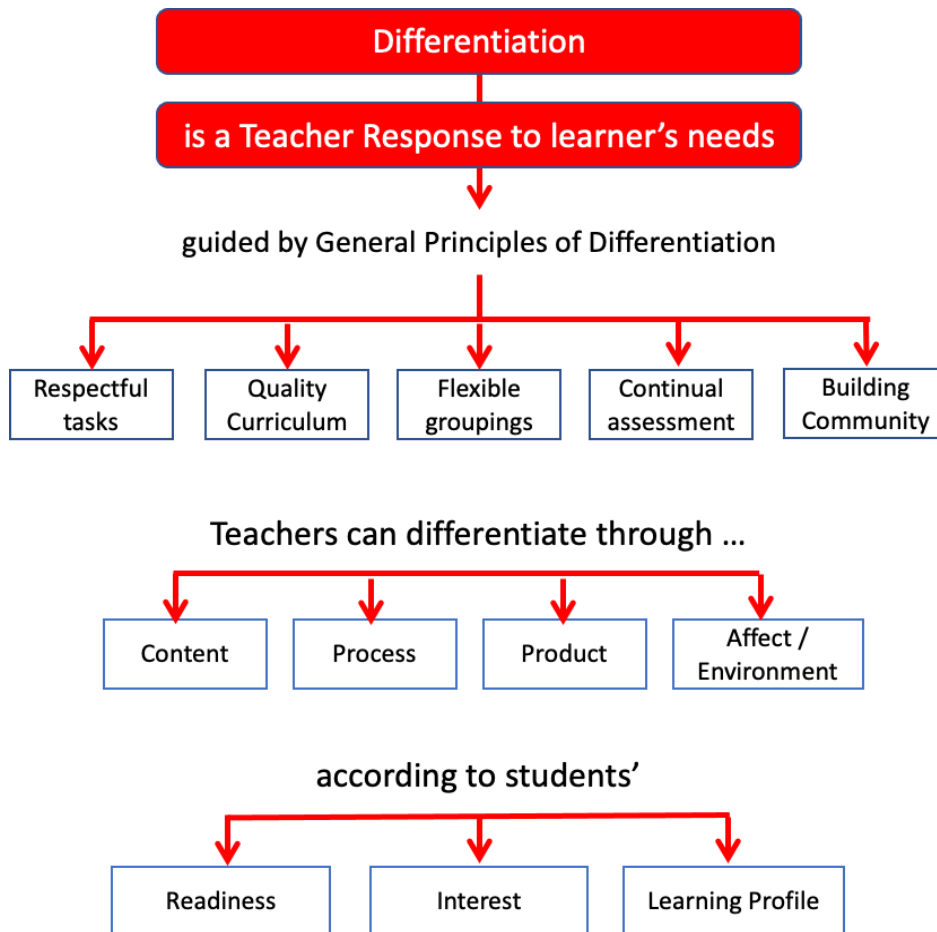
DI-principe	Ondersteuning - Onderzoek
Een veilige, niet-bedreigende en respectvolle leeromgeving is van vitaal belang voor de prestaties van Studenten.	"We weten dat leren het beste gebeurt wanneer een leerervaring de Student een beetje boven zijn of haar onafhankelijkheidsniveau duwt. Wanneer een Student blijft werken aan begrip en vaardigheden die hij of zij al onder de knie heeft, vindt er weinig of geen nieuw leren plaats. Aan de andere kant, als taken ver vooruit zijn op het huidige niveau van een Student, dan resulteert dat in frustratie en wordt er niets geleerd." ³
Hoge verwachtingen van succes door iedereen worden geëvenaard door taken die een hoge mate van uitdaging bieden voor het individu.	"Wanneer doelen duidelijk zijn, feedback relevant is en uitdagingen en vaardigheden in balans zijn, wordt aandacht geordend en volledig geïnvesteerd." ⁴
Essentiële concepten kunnen effectief in verschillende vormen worden gepresenteerd.	"We waren verrast door de superieure bevindingen die zijn gerapporteerd voor visuele en dramatische instructie in plaats van verbale instructie in termen van het percentage informatie dat door Studenten een jaar na de voltooiing van de unit werd onthouden." ⁵

Gedifferentieerde instructie (DI) vanuit het oogpunt van de docent in de klas

Hieronder zie je een overzicht van alle relevante aspecten van Gedifferentieerde Instructie (DI) vanuit het perspectief van de docent. Diagram 1 benadrukt het concept van differentiatie. Diagram 2 benadrukt de componenten waarmee rekening moet worden gehouden voor een effectieve reactie in de klas – school.

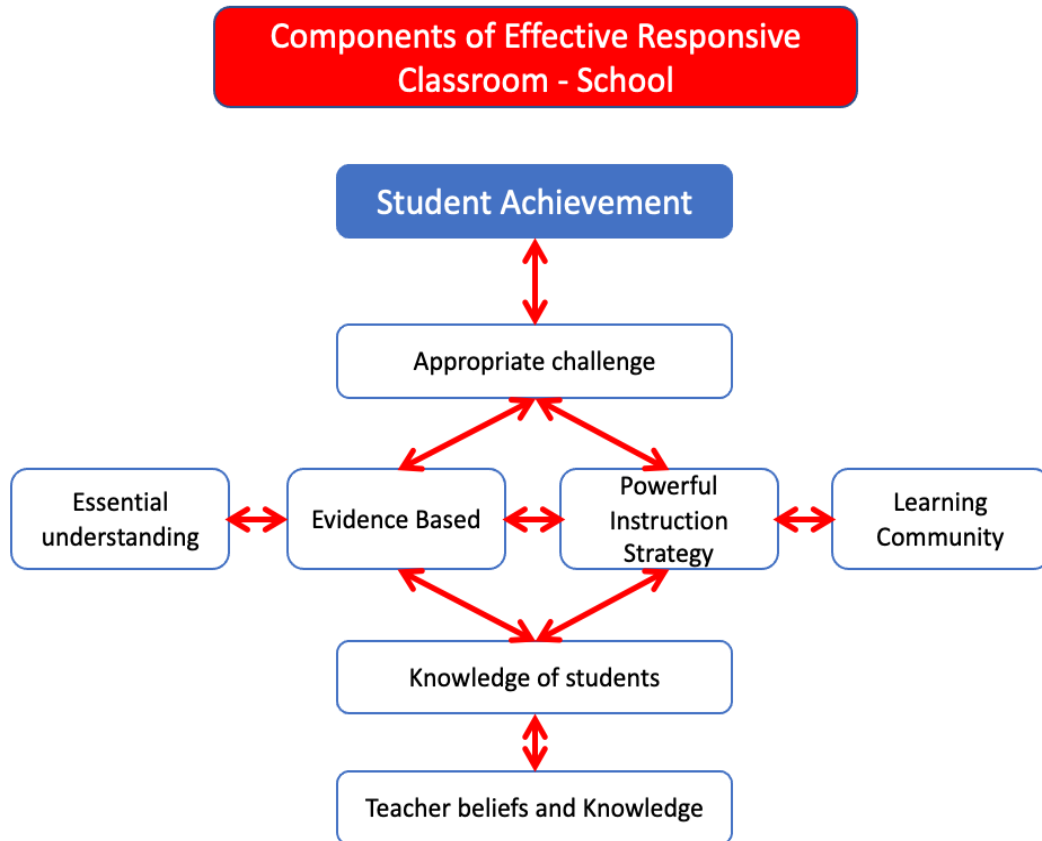
Diagram 1

Bron: Carol Ann Tomlinson (2008). Association for Supervision and Curriculum Development (ASCD) ('vereniging voor supervisie en leerplanontwikkeling')

Diagram 2

Bron: Karen Hume (2007). Start Where They Are: Differentiating for Success with the Young Adolescent ('begin waar zij zijn: differentiëren voor succes met de jonge adolescent')

Gedifferentieerde instructie (DI) in de klas

Gedifferentieerde instructie is geen geïndividualiseerde instructie. In plaats daarvan gaat het om het overwegen en selecteren van een verscheidenheid aan educatieve benaderingen en het veelvuldig gebruik maken van flexibele, kortetermijngroepen om aan verschillende behoeften en voorkeuren van de Student te voldoen.

Bepaalde Gedifferentieerde instructie omvat voorafgaande planning en geformaliseerde structuren (bijv. het ontwerpen van een keuzebord). Bepaalde Gedifferentieerde instructie (DI) vereist minder voorafgaande planning of resultaten van beslissingen die ter plaatse worden genomen op basis van opkomende behoeften van Studenten (bijv. keuze van groepsgrootte, opties voor het maken van notities)

Voorbeeld 1: Gedifferentieerde instructie in de Engelse taal

Studenten die effectieve presentatietechnieken studeren, kiezen er individueel voor om zich te concentreren op het gebruik van afbeeldingen, toonhoogte en tempo, taalniveau en gebruik van geschreven tekst of lichaamstaal van een spreker. Na het beluisteren en bekijken van een mondeling-visuele presentatie werken Studenten in groepen samen (bijv. op basis van interesse, leerstijl) om een lijst op te stellen van wat ze hebben waargenomen. Studenten ontmoeten elkaar vervolgens in gemengde groepen om een uitgebreide lijst, grafische organizer of korte presentatie samen te stellen waarin effectieve presentatietechnieken worden samengevat.

Voorbeeld 2: Gedifferentieerde instructie in bedrijfsontwikkeling

Studenten kiezen een gebied van persoonlijk belang om een fictief bedrijf te ontwikkelen. De verschillende vormen van eigendom worden uitgelegd (bijv. eenmanszaak, partnerschap, vennootschap, coöperatie, franchise) en Studenten worden gevraagd om de vorm te selecteren die volgens hen het meest geschikt is voor hun bedrijf. Studenten werken vervolgens individueel, met een partner of in een kleine groep om hun specifieke vorm van eigendom te onderzoeken en de vragen op een verstrekt sjabloon te beantwoorden. Deze taak kan ook worden gedifferentieerd op basis van gereedheid als kwesties van meer of minder complexiteit worden gestapeld volgens de behoeften van elke Student.

Voorbeeld 3: Gedifferentieerde instructie in de wetenschap

Studenten nemen deel aan een brainstormsessie in de klas over de mogelijke factoren die van invloed zijn op de bodemsamenstelling en vruchtbaarheid. Studenten selecteren individueel de factor die hen het meest interesseert en ontwerpen en onderzoeken vervolgens hun gekozen factor. Minilessen worden gegeven over experimenteel ontwerp, samen met onderzoek van registratievormen die Studenten ondersteunen op basis van hun behoeften aan meer of minder structuur.

Studenten betrekken door keuze te bieden

"Een keuze hebben maakt het verlangen van de Student naar controle en vrijheid mogelijk - zonder de machtsstrijd. Een keuze hebben bouwt vertrouwen op en bevordert onafhankelijkheid. Een keuze hebben vertelt Studenten dat hun interesses belangrijk zijn en stelt hen in staat om verantwoordelijkheid te tonen."

Een beheersbare keuze is het doel

Alle Studenten willen het gevoel hebben dat ze enige controle over hun leven hebben en ze zullen meer moeite doen wanneer hun verlangen naar keuze wordt gehoord. Het is belangrijk dat docenten keuzes duidelijk definiëren en modelleren, zodat Studenten noch docenten overweldigd raken. Studenten moeten ook oefenen en ervaring opdoen met het werken met een voorgeschreven reeks keuzes voordat ze zelfstandig weloverwogen keuzes kunnen maken.

Studenten leren om goede keuzes te maken

1. Leer Studenten expliciet de vaardigheden die nodig zijn om effectief in een groep of met een partner te werken.
2. Help Studenten hun leersterkten en -voorkeuren te kennen met behulp van inventarissen, observatie en discussie.
3. Moedig Studenten aan en bied ze kansen om na te denken over de uitkomst van hun keuzes, zodat ze beter kunnen worden in het maken van goede keuzes. Gebruik bijvoorbeeld leerstations om alle Studenten alle keuzes te laten proberen en vraag dan: "Welke heeft je geholpen om te leren?" in plaats van "Waar heb je het meest van genoten?"
4. Introduceer eerst keuzes op kleine manieren:
 - a. Vraag of Studenten liever alleen of met een partner werken.
 - b. Laat ze de volgorde van voltooiing bepalen wanneer er meerdere taken moeten worden uitgevoerd.
 - c. Laat ze een van de testvragen geschreven of met een tekening beantwoorden.

Bied de juiste keuzes

Alle keuzes moeten aan dezelfde verwachting voldoen, ongeveer dezelfde hoeveelheid tijd duren en even respectvol zijn voor alle Studenten. Creëer of selecteer twee, drie of vier goed geconstrueerde keuzes die zowel tegemoetkomen aan de eisen van vakdisciplines als aan de gereedheid, interesses of leervoorkeuren van Studenten. Vergeet niet om ervoor te zorgen dat Studenten weten hoe ze de procesvaardigheid kunnen bereiken voor elke aangeboden keuze (bijv. het schrijven van een script, het creëren van een rollenspel, het filmen van een documentaire). Zorg er ook voor dat alle keuzes worden beoordeeld met behulp van dezelfde beoordelingscriteria.

Conclusie:

Gedifferentieerde instructie omvat:

- Het gebruik van beoordelingen om informatie te verzamelen over de gereedheid, interesses en leervoorkeuren van Studenten
- Het gebruik van deze informatie om de leeromgeving, instructie en beoordeling en evaluatie te differentiëren
- Kiezen uit een gevarieerd repertoire van strategieën om aan de specifieke behoeften van Studenten te voldoen

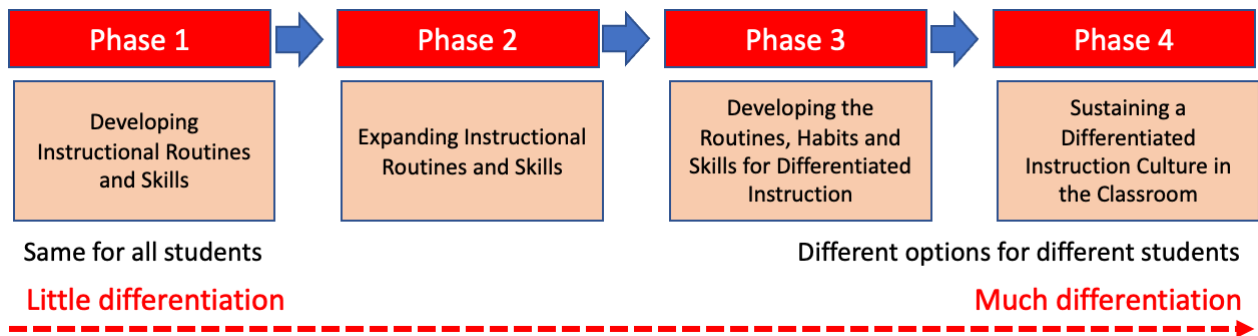
Gedifferentieerde instructie implementeren in de klas

Het implementeren van Gedifferentieerde instructie kan via 4 fasen. De route van de 4 fasen noemt men: het Continuüm van Gedifferentieerde instructie. Het begint met het ontwikkelen van fundamentele instructieroutines en beoordelings- en evaluatievaardigheden. Zonder deze vaardigheden kan de volgende stap niet worden gezet. De tweede stap is het uitbreiden van de verworven competenties op basis van de leerbehoeften van de Studenten. De derde stap richt zich op het ontwerpen van een verscheidenheid aan opties voor Studenten door een verscheidenheid aan instructies en manieren van

leren aan te bieden. De laatste stap is het onderhouden en in stand houden van de verworven competenties en praktijken om ervoor te zorgen dat de verscheidenheid aan instructie en leren voldoet aan de behoeften van elke Student.

Het Continuüm van Gedifferentieerde instructie wordt uitgedrukt in de onderstaande afbeelding.

Fase 1: Het ontwikkelen van instructieroutines en -vaardigheden

Het ontwerpen van instructie, beoordeling, evaluatie en de leeromgeving voor de klas als geheel op basis van leerplanverwachtingen en je eigen sterke punten en voorkeuren. Alle Studenten leren en demonstreren hun leren altijd of meestal op dezelfde manier.

Fase 2: Het uitbreiden van instructieroutines en -vaardigheden

Het ontwerpen van instructie, beoordeling, evaluatie en de leeromgeving op basis van leerplanverwachtingen en een algemeen gevoel voor de leerbehoeften van je Studenten in de klas. Studenten ervaren een verscheidenheid aan manieren om te leren en/of manieren om hun leren te demonstreren.

Fase 3: Het ontwikkelen van de routines, gewoonten en vaardigheden voor Gedifferentieerde instructie

Het ontwerpen van instructie, beoordeling, evaluatie en de leeromgeving op basis van leerplanverwachtingen en een algemeen gevoel voor de leerbehoeften van de klas. Probeer een verscheidenheid aan opties voor je Studenten te ontwerpen. Studenten hebben een keuze uit manieren om te leren en/of manieren om hun leren voortdurend te demonstreren.

Fase 4: Het in stand houden van een cultuur van Gedifferentieerde instructie in de klas

Het ontwerpen van instructie, beoordeling, evaluatie en de leeromgeving op basis van leerplanverwachtingen en op basis van de specifieke leerbehoeften van de Studenten in de klas. Probeer ervoor te zorgen dat de leerervaringen die je biedt "goed passen" bij elk van je Studenten. Studenten worden routinematig voorzien van, of kiezen indien toepasselijk, manieren om te leren en/of manieren om hun leren te demonstreren die zijn ontworpen voor hun specifieke leerbehoeften.

Gedifferentieerde instructie implementeren in de klas

Begin met het plannen van je benadering van Gedifferentieerde instructie door te verwijzen naar het continuüm aan de linkerkant. Denk na over waar je nu bent en welke stappen je zou kunnen nemen om je effectiviteit en je reactievermogen op de behoeften van Studenten te vergroten.

Het ontwikkelen van instructieroutines en -vaardigheden

Identificeer je eigen leervoorkeuren en die van je Studenten met behulp van inventarissen, enquêtes, observaties in verschillende leersituaties en in discussies. Plan een deel van een les opzettelijk, zodat het een leervoorkeur van Studenten aanspreekt die je meestal niet aanspreekt.

Het uitbreiden van instructieroutines en -vaardigheden

Bepaal manieren van leren die je Studenten het meest motiveren. Bied de klas gedurende meerdere dagen leerervaringen die hen kennis laten maken met verschillende manieren van leren en die je in staat stellen om te observeren welke mogelijkheden voor welke Studenten werken. Bijvoorbeeld: betrek Studenten bij leermogelijkheden die voornamelijk visueel zijn, bied dan mogelijkheden die kinesthetisch en interpersoonlijk zijn, en bied vervolgens ervaringen die zich richten op logische/wiskundige, intrapersoonlijke en verbale/taalkundige intelligenties.

Het ontwikkelen van de routines, gewoonten en vaardigheden voor Gedifferentieerde instructie

Begin met het bieden van een enkel alternatief voor een standaardtaak. Zorg ervoor dat elk alternatief even respectvol is en ongeveer dezelfde hoeveelheid tijd kost en aan dezelfde verwachtingen voldoet. Bied een paar opties om Studenten zo nodig te ondersteunen terwijl ze aan hun keuzes werken. Creëer een beoordeling waarmee je de Student zinvolle feedback kunt geven, ongeacht de gemaakte keuze. Betrek de student bij de beoordeling van het leerproces.

Het in stand houden van een cultuur van Gedifferentieerde instructie in de klas

Stimuleer reflectie van Studenten en betrek Studenten bij activiteiten waarbij ze moeten deelnemen aan beoordelingen als manier van leren. Praat met Studenten over hoe ze sterktes willen gebruiken. Daag Studenten uit om uit hun comfortzone te stappen en te experimenteren met andere manieren van leren wanneer ze werken aan concepten die ze begrijpen. Denk samen met je Studenten na over wat helpt om hen te betrekken en reageer door je educatieve benaderingen te verfijnen.

Deel 3

Probleemgestuurd onderwijs: een interactieve Studentgerichte leeraanpak

Inleiding

Probleemgestuurd onderwijs (PGO) is een Studentgerichte aanpak van leren waarin Studenten leren over een onderwerp door in groepen te werken om een zogenaamd "open-einde-probleem" op te lossen. In PGO vormen Studenten kleine groepen om een echt probleem of cases te bespreken door hun voorkennis over het onderwerp te activeren, de nieuwe informatie te relateren aan hun voorkennis, nieuwe ideeën te structureren en hun bevindingen kritisch te evalueren. De methoden van Probleemgestuurd onderwijs (PGO) bieden praktische, interactieve leerervaringen.

Tegenwoordig moedigen onderwijs- en trainingspraktijken de inclusie van Studenten met speciale onderwijsbehoeften in de klaslokalen van het reguliere onderwijs aan. Het is daarom belangrijk voor docenten om de voordelen van PGO en strategieën te begrijpen om deze activiteiten toegankelijk te maken voor alle Studenten, inclusief Studenten met speciale onderwijsbehoeften.

PGO-methoden hebben positieve effecten op de prestaties van Studenten, de betrokkenheid en houding van Studenten, klasomgevingen, zelfeffectiviteit en sociale vaardigheden voor zowel Studenten met als zonder speciale onderwijsbehoeften. Wanneer de juiste ondersteuning wordt geboden, kunnen Studenten met speciale onderwijsbehoeften volledig profiteren van PGO-benaderingen.

Onderwijs en opleiding veranderen om gelijke tred te houden met nieuwe manieren van onderwijs en opleiding en nieuwe manieren van leren. De onderwijsmethoden zijn verschoven van door colleges gedomineerde benaderingen naar een focus op praktische en interactieve leerervaringen²¹. De methoden van Probleemgestuurd onderwijs (PGO) passen perfect in dit idee van praktische, interactieve leerbenaderingen. Deze nieuwe onderwijsaanpak is steeds populairder geworden op alle gebieden van onderwijs en opleiding.

In klassen verbetert PGO onderzoek en kritisch denken. Daarnaast legt het de nadruk op het ondersteunen van individuele Studenten in een klaslokaal. In het onderwijs en de opleiding van tegenwoordig is er een groeiende focus op het ontwikkelen van geletterdheid, waarbij kennis wordt opgedaan en gebruikt, zodat belangrijke vragen kunnen worden geïdentificeerd en beantwoord, observatie kan worden uitgelegd en conclusies kunnen worden getrokken over verschillende onderwerpen op basis van bewijsmateriaal²². Daarom zijn benaderingen van probleemgestuurd onderwijs nuttig bij het ontwikkelen en begrijpen van de echte wereld waarin Studenten leven.

²¹ Treagust, D.F. & Peterson, R.F. (1998), "*Learning to teach primary science through problem-based learning*"; Gallagher et al. (1999) "*Implementing problem-based learning in science classrooms*"; Slavin, R.E. (1999), "*Comprehensive approaches to cooperative learning*"; Greenwald, N.L. (2000), "*Learning from problems*".

²² OESO. (2006). "*Assessing scientific, reading and mathematical literacy. A Framework for PISA*".

Net als de veranderingen die het reguliere onderwijs en reguliere opleidingen in de loop der jaren hebben ondergaan, heeft ook het onderwijs en de training van Studenten met speciale onderwijsbehoeften grote veranderingen ondergaan. Ooit was de algemene onderwijsaanpak voor Studenten met speciale onderwijsbehoeften om ze te scheiden van klassen voor algemeen onderwijs. Sinds de goedkeuring van de Disabilities Education Act in de Verenigde Staten van Amerika (2004) wordt een restrictievere omgeving bij het onderwijzen van Studenten met speciale onderwijsbehoeften aangemoedigd. Dit betekent dat Studenten met speciale onderwijsbehoeften zoveel mogelijk in klaslokalen voor algemeen onderwijs moeten worden opgeleid om niet alleen onderwijsprestaties, maar ook een positieve ontwikkeling van sociale vaardigheden te bevorderen²³. Het is daarom de plicht van docenten om ervoor te zorgen dat alle Studenten in hun klaslokalen, inclusief Studenten met speciale onderwijsbehoeften, de inhoud naar beste vermogen leren en beheersen. Vanwege het belang van het waarborgen van onderwijs van hoge kwaliteit in een minst beperkende leeromgeving, is het waardevol voor docenten om de relatie tussen PGO in klaslokalen en Studenten met speciale onderwijsbehoeften te onderzoeken. Om een dergelijke relatie te onderzoeken, moet de volgende vraag worden gesteld: hoe kunnen docenten ervoor zorgen dat Studenten met speciale onderwijsbehoeften profiteren van PGO-benaderingen in een klaslokaal?

Hoewel PGO-benaderingen algemeen worden geaccepteerd in het onderwijs, stellen we ons de vraag of het mogelijk is dat Studenten met speciale onderwijsbehoeften enigszins worden uitgesloten van de voordelen van deze technieken, en zo ja, welke strategieën kunnen docenten dan gebruiken om ervoor te zorgen dat dit soort uitsluiting niet in hun klaslokalen plaatsvindt? Is het mogelijk dat Studenten met speciale onderwijsbehoeften niet volledig kunnen bijdragen aan PGO-activiteiten en daarom er niet volledig van kunnen profiteren? Om mogelijke uitsluiting van Studenten met speciale onderwijsbehoeften te voorkomen, is het belangrijk dat docenten die vaak PGO-benaderingen gebruiken, meer te weten komen over de relatie tussen deze onderwijsmethoden en deze Studenten, zodat ze ervoor kunnen zorgen dat al hun Studenten volledig profiteren van dit soort onderwijs.

Dit hoofdstuk zal onderzoeken wat PGO is en de voordelen van deze techniek voor Studenten met speciale onderwijsbehoeften uitleggen. Het zal ook nuttige strategieën bieden voor PGO-activiteiten voor Studenten met speciale onderwijsbehoeften in de klas. Door deze aspecten van PGO-methoden te onderzoeken, biedt dit document oplossingen voor hoe docenten ervoor kunnen zorgen dat al hun Studenten, inclusief Studenten met speciale onderwijsbehoeften, kunnen profiteren van deze algemene leerbenaderingen in een klasomgeving.

Probleemgestuurd onderwijs

Probleemgestuurd onderwijs in de klas wordt door de National Research Council (2003) beschreven als: "activiteiten van Studenten waarin ze kennis en begrip van ideeën ontwikkelen, evenals een goed begrip van hoe de natuurlijke wereld te bestuderen." Deze onderwijstechniek wordt geacht effectief te zijn bij het ontwikkelen van vaardigheden voor kritisch denken en is gebaseerd op het leermodel van de "5-E's" waarin **Engagement** (betrokkenheid), **Exploration** (verkenning), **Explanation** (uitleg), **Elaboration**

²³ Individuals with Disabilities Education Act, 2004

(uitwerking) en **Evaluation** (evaluatie) van Studenten worden benadrukt²⁴. Bovendien is het PGO beïnvloed door de ideeën van onderwijsfilosoof John Dewey. Dewey (1938) geloofde dat leren hoe problemen op te lossen dé manier van leren is en Probleemgestuurd onderwijs is gericht op dit idee van leren door te doen en te ervaren.

Probleemgestuurd onderwijs en Studenten met speciale onderwijsbehoeften

Soorten beperkingen, aanwezig bij Studenten in het speciaal onderwijs die in de klaslokalen van het reguliere onderwijs worden aangetroffen, variëren sterk in hun presentaties en behoeften. Sommige van deze Studenten hebben taalproblemen, problemen met aandacht en concentratie, problemen met kennisorganisatie of zelfregulering of problemen met cognitieve strategieën voor probleemoplossing²⁵. Bovendien hebben veel docenten twijfels over de capaciteiten van Studenten met speciale onderwijsbehoeften om te voldoen aan de vereisten van probleemoplossend leren die centraal staan in onderwijs en training²⁶. Vanwege de uitdagingen waarmee Studenten met speciale onderwijsbehoeften worden geconfronteerd en de perceptie van de capaciteiten van deze Studenten, is het daarom belangrijk om te bepalen of PGO-technieken al dan niet compatibel zijn met deze Studenten in een reguliere klasomgeving.

Veel studies hebben het verband tussen PGO en prestaties bij Studenten met speciale onderwijsbehoeften onderzocht. De meeste van deze onderzoeken suggereren dat PGO-benaderingen een positief effect hebben op de prestaties van Studenten met speciale onderwijsbehoeften²⁷. Dat is ook het geval bij de studie van Scruggs, die gericht was op de effectiviteit van het gebruik van PGO-benaderingen, in vergelijking met op leerboeken gebaseerde benaderingen in een klaslokaal voor Studenten met speciale onderwijsbehoeften. Er werd vastgesteld dat de Studenten met speciale onderwijsbehoeften gemiddeld hoger scoorden op inhoudelijke kennis nadat ze les hadden gekregen met behulp van de PGO-methode. Uit het onderzoek bleek ook dat de Studenten met speciale onderwijsbehoeften de voorkeur gaven aan de PGO-methode en dat soort onderwijs opnieuw wilden ervaren. Een mogelijke verklaring voor het positieve effect van PGO op de prestaties van Studenten met speciale onderwijsbehoeften is dat deze benaderingen gericht zijn op leren door te doen en te bespreken in plaats van door te lezen, een gebied waar veel van deze Studenten moeite mee hebben²⁸.

Een ander aspect van PGO dat vaak wordt besproken, zijn de effecten op de betrokkenheid en houding ten opzichte van leren bij Studenten met speciale onderwijsbehoeften. PGO wordt beschouwd als een effectieve manier om Studenten met speciale onderwijsbehoeften te betrekken²⁹. In feite neemt de betrokkenheid van Studenten met speciale onderwijsbehoeften toe als gevolg van de implicatie van PGO-

²⁴ Bybee, R.W. (2006), "Enhancing science teaching and student learning: a BSCS perspective".

²⁵ Elliott, J.G. (2000), "The psychological assessment of children with learning difficulties.

²⁶ Sullivan-Palincsar et al. (2001)., "Making science accessible to all: Results of a design experiment in inclusive classrooms".

²⁷ Scruggs et al (1993), "Reading versus doing: The relative effects of textbook-based and inquiry-oriented approaches to science learning in special education classrooms.

²⁸ Elliott, J.G. (2000), "The psychological assessment of children with learning difficulties.

²⁹ Filippatou, D. (2010), "The effectiveness of project-based learning on pupils with learning difficulties regarding academic performance, group work and motivation".

activiteiten en hebben Studenten een positievere kijk op leren wanneer deze technieken worden gebruikt. Het blijkt vaak dat Studenten met speciale onderwijsbehoeften de voorkeur geven aan een stijl van lesgeven met behulp van PGO en een hoge waarde zien in de taken die hen tijdens deze activiteiten worden toegewezen³⁰.

Naast effecten op prestaties en betrokkenheid, is de relatie tussen zelfeffectiviteit en PGO belangrijk om te overwegen met betrekking tot Studenten met speciale onderwijsbehoeften. Er wordt algemeen gesteld dat Studenten met speciale onderwijsbehoeften vaak een lagere zelfeffectiviteit vertonen dan Studenten zonder speciale onderwijsbehoeften. Dit is waarschijnlijk te wijten aan het feit dat Studenten met speciale onderwijsbehoeften vaak minder succesvolle ervaringen hebben, minder ondersteuning van docenten krijgen en minder toegang hebben tot informatie of succesvolle modellen van leeftijdsgenoten met speciale onderwijsbehoeften. Er wordt sterk gesuggereerd dat PGO-onderwijsbenaderingen de zelfeffectiviteit bij Studenten met speciale onderwijsbehoeften verhogen³¹.

Er is ook opgemerkt dat samenwerking tijdens PGO-activiteiten helpt bij de sociale acceptatie van Studenten met speciale onderwijsbehoeften door hun leeftijdsgenoten³². Sociale vaardigheden kunnen soms extra obstakels vormen voor Studenten met speciale onderwijsbehoeften en deze Studenten kunnen zich vaak buitengesloten of onaanvaard voelen in klaslokalen voor algemeen onderwijs³³. Er wordt algemeen aangenomen dat de voordelen van PGO in klaslokalen voor zowel de prestaties als de ontwikkeling van sociale vaardigheden te danken zijn aan interacties tussen Studenten met speciale onderwijsbehoeften en Studenten zonder een beperking bij activiteiten als "het geven van feedback en verduidelijking" die hen helpen begrip op te bouwen³⁴. Er wordt ook gesuggereerd dat Studenten zonder beperkingen soms beter in staat zijn om concepten of activiteiten uit te leggen in taal en termen die gemakkelijk kunnen worden begrepen door Studenten met speciale onderwijsbehoeften dan door hun docenten³⁵.

Probleemgestuurde onderwijsstrategieën voor Studenten met speciale onderwijsbehoeften

Nadat de vraag is geëvalueerd of probleemgestuurde onderwijsstrategieën echt nuttig zijn voor Studenten met speciale onderwijsbehoeften, is het ook belangrijk om verschillende strategieën voor het implementeren van deze technieken te onderzoeken. Onderzoek suggereert dat PGO-benaderingen effectieve manieren zijn om Studenten met speciale onderwijsbehoeften te betrekken bij de inhoud, maar wijst op het belang van speciale strategieën voor Studenten met speciale onderwijsbehoeften, zoals Gedifferentieerde instructie en 'Scaffolding' (de Student wordt begeleid naar het individueel en

³⁰ Filippatou, D., & Kaldi, S. (2010), "The effectiveness of project-based learning on pupils with learning difficulties regarding academic performance, group work and motivation".

³¹ Barron et al., (1998), "Doing with understanding: Lessons from research on problem- and project-based learning".

³² Gillies, R. M., & Ashman, A.F. (2000), "The effects of cooperative learning on students with learning difficulties".

³³ Elliott, J.G. (2000), "The psychological assessment of children with learning difficulties"

³⁴ Gillies, R. M., & Ashman, A.F. (2000), "The effects of cooperative learning on students with learning difficulties.

³⁵ Filippatou, D., & Kaldi, S. (2010), "The effectiveness of project-based learning on pupils with learning difficulties regarding academic performance, group work and motivation".

zelfstandig uitvoeren van een taak). De implementatie van dergelijke strategieën zouden niet alleen gunstig moeten zijn voor Studenten met leerproblemen, maar voor alle Studenten.

Omdat inclusie een belangrijke focus is om PGO-activiteiten toegankelijk te maken voor Studenten met speciale onderwijsbehoeften, worden er veel strategieën voorgesteld om een goede inclusie te bereiken en deze activiteiten succesvol te maken. Een dergelijke strategie is het gebruik van 'scaffolding'. 'Scaffolding' verwijst naar een methode waarbij docenten een bepaald soort ondersteuning bieden aan Studenten bij het leren en ontwikkelen van een nieuw concept of nieuwe vaardigheid. In het 'scaffolding'-onderwijsmodel kan een docent nieuwe informatie delen of demonstreren hoe een probleem kan worden opgelost. De docent doet dan geleidelijk aan een stap achteruit en laat de Studenten zelfstandig oefenen. Het kan ook in kleine groepen worden uitgevoerd. Het 'scaffolding'-onderwijsmodel wordt soms ook beschreven als "Ik doe. Wij doen. Jij doet." Met andere woorden, de docent laat zien hoe iets wordt gedaan, dan oefent de klas samen en ten slotte werken Studenten individueel of in kleine groepen. Wanneer 'scaffolding' wordt gebruikt, wordt een positieve leeromgeving bereikt en kunnen alle Studenten, inclusief Studenten met speciale onderwijsbehoeften, hun kennis, vaardigheden en geletterdheid vergroten en een dieper inzicht in de inhoud krijgen. Een veelgebruikte 'scaffolding'-strategie voor PGO-benaderingen staat bekend als gestructureerd begeleid onderzoek. Deze manier van 'scaffolding' wordt gebruikt voordat de PGO-methode wordt geïmplementeerd. Dit wordt uitgevoerd om misverstanden en verwarring tijdens de PGO-activiteit te voorkomen wanneer Studenten moeilijkheden kunnen ondervinden. Het kan Studenten helpen om mislukkingen te voorkomen. Bij het gebruik van een gestructureerde begeleide onderzoeks aanpak bieden docenten de vragen en procedures voor de PGO-activiteit.

'Scaffolding' in een probleemgestuurde benadering van leren heeft voordelen voor zowel Studenten met als zonder speciale onderwijsbehoeften, omdat het duidelijke doelen stelt en duidelijke instructies geeft voor Studenten om PGO-methodologie te volgen.

'Scaffolding' wordt erkend als een belangrijke strategie om ervoor te zorgen dat PGO-activiteiten effectief zijn voor alle Studenten. Er zijn echter andere strategieën die relevant kunnen zijn. Wanneer specifiek wordt gefocust op strategieën voor Studenten met speciale onderwijsbehoeften, wordt aanbevolen om educatieve strategieën te variëren door middel van differentiatie en om een consistente gedragsmanagementstrategie door de docent in de klas te tonen³⁶. Er wordt ook gesuggereerd dat een heterogene groepering van Studenten tijdens PGO-activiteiten gunstiger is voor Studenten met speciale onderwijsbehoeften in plaats van een homogene groepering³⁷.

Tot slot wordt in veel literatuur over dit onderwerp beschreven dat de houding van docenten een significant effect heeft op het succes van PGO-activiteiten³⁸. Het hebben van een positieve en ondersteunende houding kan een effectieve strategie zijn voor een docent om tijdens dit soort leeractiviteiten te gebruiken. Alle Studenten, met name Studenten met speciale onderwijsbehoeften, zijn gemotiveerder, volhardender en spannen zich meer in wanneer ze hun docenten niet alleen als ondersteunend, maar ook als zorgzaam beschouwen. Deze veranderingen in inspanning, motivatie en

³⁶ Morocco, C.C. et al. (1990), "Interim report: Problem solving in science project".

³⁷ Chen, R.W. et al., (2008), "When high achievers and low achievers work in the same group: The roles of group heterogeneity and processes in project-based learning".

³⁸ Lumpkin, A. (2007), "Caring teachers: The key to student learning".

doorzettingsvermogen leiden tot een toename van de succesvolle onderwijsprestaties van alle Studenten (Lumpkin).

De Zeven-stappen-methode³⁹

De Zeven-stappen-methode ("Seven Step Method" oftewel SSM) is een werkmethode die speciaal is ontworpen om aan probleemtaken te werken (binnen Probleemgestuurd onderwijs). De Zeven-stappen-methode is een methode die het werken in kleine groepen ondersteunt. De methode kan ook buiten Probleemgestuurd onderwijs worden gebruikt: denk aan alle situaties waarin een probleem moet worden opgelost. De methode is een methode om taken op een gestructureerde manier aan te pakken.

Het is een vaste procedure waarmee Studenten een (probleem)taak in kleine groepen (acht tot tien Studenten) kunnen aanpakken. Wanneer een groep aan een (probleem)taak begint te werken, kan er veel tijd verloren gaan in het verkennen, bespreken en zoeken naar een goede werkmethode. Daarom is de Zeven-stappen-methode ontwikkeld.

De 7-stappen-bouwstenen

De Zeven-stappen-methode bestaat uit zeven stappen die een groep moet nemen om het maximale rendement uit een (probleem)taak te halen. De stappen 1 tot en met 5 duren meestal een uur. Voor stap 6 wordt aanbevolen om een paar dagen toe te staan. Stap 7 duurt dan meestal nog een uur.

De stappen zijn als volgt gestructureerd:

Stap 1: Concepten verduidelijken

In deze stap moeten onduidelijke termen en concepten worden verduidelijkt. Bestaande voorkennis kan in deze eerste stap worden gebruikt. Leden kunnen dit aan elkaar vragen. Woorden/termen kunnen ook worden opgezocht. Probeer altijd de specifieke betekenis te achterhalen in de situatie die door de opdracht wordt geschetst.

Stap 2: Het probleem definiëren

In deze stap probeert het team een beknopte formulering van het probleem te bedenken. In deze fase moet de groep het ook eens worden over de essentie van het probleem of de taak (zoek naar trefwoorden in de beschrijving). Ziet iedereen duidelijk waar hij of zij naartoe moet met de opdracht? (Zo niet, dan kan er nog geen oplossing worden gevonden)? De probleemstelling is daarom zeer expliciet geformuleerd.

Stap 3: Brainstormen

In deze stap wordt het probleem geanalyseerd tijdens een brainstormsessie. Neem de nodige tijd voor deze stap. Iedereen moet hier de kans krijgen om zijn of haar ideeën te presenteren. Ideeën of veronderstellingen die naar voren komen bij het nadenken over de opdracht kunnen gebaseerd zijn op individuele voorkennis of het resultaat van logisch denken. Wat denkt, weet en bedoelt elk groepslid? Waar heeft het probleem mee te maken? Tijdens het brainstormen noteert een lid van de groepen, die

³⁹ Universiteit van Maastricht (2020), "Problem-Based-Learning: The Seven Step Approach".

de rol van verslaggever heeft, op het bord de ideeën die zijn voortgebracht, door middel van een trefwoord.

Stap 4: Categoriseren

In deze stap worden ideeën en opmerkingen (stap 3) besproken en beoordeeld. Na het brainstormen en analyseren van het probleem of de taak worden de ideeën georganiseerd en kritisch beoordeeld. De gegeven opmerkingen, vragen, antwoorden en veronderstellingen worden systematisch onderzocht en mogelijk gegroepeerd (gecategoriseerd). De vraag rijst in hoeverre de gegevens (informatie) nuttig zijn (is) met betrekking tot het geformuleerde probleem. (Zie stap 2)

Stap 5: Leerdoelen formuleren

Door het formuleren van duidelijke leerdoelen moet het mogelijk zijn om op een zeer gerichte manier nieuwe informatie op te zoeken en te bestuderen. Leerdoelen kunnen worden geformuleerd in de vorm van specifieke vragen die aansluiten bij de beschrijving van de situatie en het geformuleerde probleem. Op basis van de leerdoelen zullen Studenten daarom op zoek gaan naar meer achtergrondinformatie over de betekenis van bepaalde concepten en over oorzaken of oplossingen voor het geformuleerde probleem. De leerdoelen kunnen worden beschouwd als studieopdrachten die de groep zichzelf stelt. Met de leerdoelen kunnen Studenten ook controleren in hoeverre de opdracht met succes is voltooid.

Stap 6: Zelfstudie

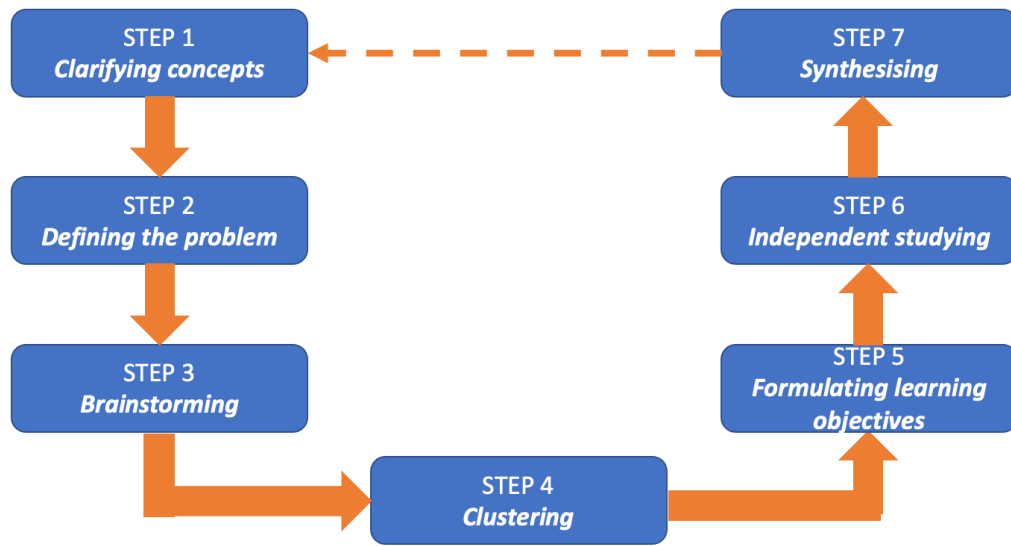
In deze stap gaan de individuele leden van de groep op zoek naar informatie buiten de groepen. De zelfstudie, die buiten de groep plaatsvindt, is een belangrijk onderdeel van de werkmethode. Naast de literatuur die door de docent beschikbaar wordt gesteld, kan aanvullende informatie ook door de Studenten zelf worden opgezocht. Iedereen onderzoekt individueel of hij/zij in staat is om de leerdoelen uit te werken; De uitgewerkte informatie wordt op papier gezet.

Stap 7: Synthetiseren

In deze stap bespreken de leden van de groepen de nieuwe informatie die in stap 6 werd gevonden. De leden van de groep komen samen. De individuele bevindingen worden meegedeeld en de Studenten corrigeren elkaar of vullen elkaar aan. Van de uitwerking van de leerdoelen wordt een samenvatting gemaakt.

Belangrijke vragen in dit proces zijn: Is elk leerdoel voldoende uitgewerkt? Past deze uitwerking binnen de probleemstelling, met andere woorden geeft de nieuwe informatie een passend antwoord op de probleemstelling?

Stap 7 kan worden afgesloten met een aantal gezamenlijke conclusies naar aanleiding van het geformuleerde probleem in stap twee.

Deel 4

Persoonsgerichte planning in beroepsonderwijs

Wat is Persoonsgerichte planning?

Persoonsgerichte planning ('Person-Centred-Planning' oftewel PCP) betekent verschillende dingen voor verschillende mensen. Dit maakt het nog belangrijker om na te denken over hoe de Persoonsgerichte benadering in beroepsonderwijs in de praktijk kan worden gebracht, zodat aanbieders van beroepsonderwijs de voordelen van deze benadering beter kunnen begrijpen. Om meer persoonsgericht te zijn, moeten aanbieders van beroepsonderwijs weten wat het belangrijkste is voor Studenten. PCP richt zich op de individuele onderwijsbehoeften van de Student, maar PCP gaat ook over het betrekken van Studenten bij het plannen en evalueren van onderwijs- en opleidingsdiensten. Woorden als 'coproductie' en 'co-design' zijn gebruikt om te beschrijven hoe Studenten worden betrokken bij het ontwikkelen van onderwijs- en opleidingsdiensten en het beoordelen van de kwaliteit van deze diensten.

PCP is een manier van denken en doen waarbij Studenten met speciale onderwijsbehoeften (SEN) onderwijs en training ontvangen als gelijke partners bij het plannen, ontwikkelen en monitoren van het leerproces van de Student om ervoor te zorgen dat dit proces voldoet aan de behoeften van de Student. Dit betekent dat Studenten met speciale onderwijsbehoeften (inclusief hun families) centraal moeten staan in alle beslissingen en ze als experts moeten worden gezien, samen met professionals om de best mogelijke resultaten en leerresultaten te krijgen.

PCP gaat niet alleen over het geven van Studenten met speciale onderwijsbehoeften wat ze willen of het verstrekken van informatie. Het gaat om het overwegen van de wensen, waarden, doelstellingen, gezinssituaties, onderwijsbehoeften, sociale omstandigheden en levensstijlen van Studenten. Met andere woorden, de Student met speciale onderwijsbehoeften als een individu zien en samenwerken om passende oplossingen te ontwikkelen om het leerproces en de leerresultaten te optimaliseren. Medelevend zijn, nadenken over dingen vanuit het standpunt van de Student en respectvol zijn, zijn allemaal belangrijke aspecten van PCP. Dit kan worden aangetoond door beslissingen met Studenten te delen en hen te ondersteunen bij het beheren van hun leerproces en het bereiken van de leerresultaten. Maar PCP in beroepsonderwijs gaat niet alleen over activiteiten. Het gaat ook over de manier waarop opvoeders (docenten/coaches en ondersteunende professionals) en Studenten met speciale onderwijsbehoeften denken over leren en hoe activiteiten van beroepsonderwijs- en -opleiding dit leerproces kunnen ondersteunen. PCP gaat ook over een relatie tussen docent en Studenten met speciale onderwijsbehoeften en de beschikbaarheid van de juiste onderwijs- en opleidingsactiviteiten en ondersteunende diensten.

In het verleden werd van Studenten met speciale onderwijsbehoeften verwacht dat ze in de routines en praktijken van de reguliere programma's voor beroepsonderwijs pasten. Maar om Persoonsgericht te zijn, moeten programma's voor beroepsonderwijs veranderen om flexibeler te zijn om aan de behoeften van Studenten te voldoen op een manier die voor hen het meest effectief is. Dit omvat het samenwerken met

Studenten met speciale onderwijsbehoeften (en hun families) om de beste manier te vinden om het individuele leerproces te ondersteunen om de meest wenselijke resultaten te bereiken. Deze manier van werken kan op een één-op-één-basis plaatsvinden, waarbij een individuele Student met speciale onderwijsbehoeften deelneemt aan beslissingen over zijn of haar onderwijs- en leerprogramma, of op een collectieve groepsbasis waarbij een groep Studenten wordt betrokken bij beslissingen over het ontwerp en de levering van beroepsonderwijs. De onderliggende filosofie is hetzelfde: het gaat erom dingen te doen MET Studenten met speciale onderwijsbehoeften, in plaats van dingen VOOR hen te doen.

Er is niet één definitie van Persoonsgerichte planning (PCP) in beroepsonderwijs. Mensen kunnen ook termen gebruiken als 'Studentgericht', 'gebruikersgericht', 'geïndividualiseerd' of 'gepersonaliseerd'. Ongeacht de gebruikte termen, heeft onderzoek gekeken naar wat belangrijk is voor Studenten en hoe PCP in beroepsonderwijs ervoor zorgt dat aan de behoeften van Studenten wordt voldaan, zodat Studenten een goede en succesvolle ervaring hebben in het reguliere beroepsonderwijs en de reguliere beroepsopleidingen. Daarom zijn er veel verschillende aspecten van PCP in beroepsonderwijs, waaronder:

- De waarden van Studenten respecteren
- Het leerproces van de Studenten centraal stellen in alle onderwijs- en opleidingsactiviteiten.
- Rekening houden met de voorkeuren en uitgesproken behoeften van Studenten
- Coördinatie en integratie van ondersteunende diensten in de onderwijs- en opleidingsactiviteiten
- Samenwerken om ervoor te zorgen dat er goede communicatie, informatie, onderwijs en training is
- Ervoor zorgen dat Studenten zich fysiek, emotioneel en mentaal op hun gemak en veilig voelen
- Emotionele ondersteuning bieden
- Betrokkenheid van familie, vrienden en leeftijdsgenoten
- Zorgen voor een continuüm tussen en binnen ondersteunende diensten en onderwijs- en opleidingsactiviteiten
- Ervoor zorgen dat Studenten toegang hebben tot passende ondersteuning wanneer ze die nodig hebben

Waarom Persoonsgerichte planning?

Er bestaan bewijzen van de gunstige effecten van Persoonsgerichte planning (PCP) voor mensen met een beperking. Bijvoorbeeld: PCP stelt mensen op de hoogte van keuzes die voor hen beschikbaar zijn en ondersteunt hen bij het kiezen van hun voorkeursopties. In Ierland bestaan er steeds meer bewijzen dat PCP een zeer gunstige invloed heeft op diensten aan mensen met een beperking. Het moet echter duidelijk zijn dat PCP geen wondermiddel is: het is op zichzelf geen garantie voor een beter leven ... en veel positieve veranderingen voor mensen zullen worden bereikt zonder PCP te gebruiken. Een groot deel van de effectiviteit van PCP lijkt te berusten op de manier waarop het wordt uitgevoerd⁴⁰ en op de meer algemene persoonsgerichtheid van de algehele context waarin het wordt nagestreefd⁴¹.

⁴⁰ Connolly, 2001, Radcliffe & Hegarty, 2001 en The Circles Network, 2004

⁴¹ Sanderson, 2000 en Ritchie et al, 2003.

Het is belangrijk op te merken dat een Persoonsgericht plan mogelijk niet door iedereen nodig of gewenst is.

Een Student met speciale onderwijsbehoeften kan PCP echter bijzonder nuttig vinden om hem of haar te voorzien van:

- een kans om de balans op te maken van zijn/haar algehele leven – en kwaliteit van leven;
- een gelegenheid voor het verkennen van zijn/haar:
- sterke punten, capaciteiten en prestaties tot nu toe in het leven;
- huidige behoeften en wensen voor de toekomst;
- scala aan mogelijkheden die op dit moment voor hem/haar beschikbaar zijn;
- een forum waarbinnen keuzes kunnen worden gemaakt over wat het belangrijkste is;
- een kans om een aantal belangrijke dingen vast te leggen die in de nabije toekomst moeten worden bereikt (soms 'doelen' of 'doelstellingen' genoemd) en om strategieën en actieplannen rond deze doelen te bedenken die specificeren welke stappen moeten worden genomen om ze te bereiken, hoe, wanneer en door wie;
- een bron van aanmoediging om het onderwijs, de opleiding en de ondersteunende diensten en keuzes voort te zetten die in grote mate aan hun behoeften zouden voldoen en hun leven zouden verbeteren.

PCP kan worden gezien en gebruikt als een levenslang proces en levenslange ondersteuning. Het kan ook worden gebruikt als een incidenteel of eenmalig hulpmiddel, als dat is wat iemand wil. Het is bijvoorbeeld bijzonder nuttig gebleken in tijden van veranderingen of overgang in het leven van een persoon⁴².

Waarom is Persoonsgerichte planning in beroepsonderwijs belangrijk?

Persoonsgerichte planning (PCP) voor Studenten met speciale onderwijsbehoeften in beroepsonderwijs heeft een hoge prioriteit. Ervoor zorgen dat Studenten met speciale onderwijsbehoeften worden betrokken bij beslissingen over hun leerproces en leerresultaten wordt nu erkend als een belangrijk onderdeel van de ontwikkeling van hoogwaardig beroepsonderwijs en hoogwaardige beroepsopleidingen.

Er is nog veel werk te doen om aanbieders van beroepsonderwijs te ondersteunen om meer persoonsgericht te worden en dit is in het afgelopen decennium in veel EU-lidstaten meer een prioriteit geworden. Dit komt omdat wordt verwacht dat het centraal stellen van Studenten met speciale onderwijsbehoeften in hun onderwijs- en opleidingsdiensten:

- de kwaliteit van de beschikbare onderwijs- en opleidingsdiensten zal verbeteren
- Studenten met speciale onderwijsbehoeften zal helpen om het onderwijs en de opleiding te krijgen die ze nodig hebben
- Studenten zal helpen om actiever te zijn bij het nemen van beslissingen die voor hen belangrijk zijn
- het nationale en Europese beleid voor het creëren van een inclusiever systeem voor beroepsonderwijs zal ondersteunen

⁴² Miner en Bates, 1997

In alle Europese lidstaten is er een toenemende vraag naar diensten van beroepsonderwijs en tegelijkertijd hebben alle lidstaten te maken met beperkte middelen. Beleidsmaatregelen voor een leven lang leren kunnen van invloed zijn op de onderwijs- en opleidingsomstandigheden voor alle Studenten. Persoonsgerichte planning (PCP) in beroepsonderwijs kan helpen om de kennis, vaardigheden en competenties van Studenten te verbeteren en de last op de onderwijs- en opleidingsdiensten te verminderen. Het nationale overheidsbeleid legt dus de nadruk op het versterken van de stem van Studenten (als consumenten van onderwijs- en opleidingsdiensten) en gaat weg van een one-fits-all-model waarbij opvoeders (docenten en coaches) voor Studenten beslissen wat ze moeten leren, naar een meer 'Studentgerichte aanpak van leren', waarbij opvoeders, coaches en Studenten (met en zonder speciale onderwijsbehoeften) beslissen over zinvolle onderwijs- en opleidingsactiviteiten op maat die voldoen aan de wensen en behoeften van de Studenten

Persoonsgerichte planning: verbetering van de kwaliteit van beroepsonderwijs

Persoonsgerichte planning (PCP) in beroepsonderwijs kan een grote impact hebben op de kwaliteit van onderwijs en opleiding. Het verbetert de ervaring die Studenten hebben met onderwijs- en opleidingsactiviteiten en helpt hen meer tevreden te zijn over de onderwijs- en opleidingsprogramma's. Het moedigt Studenten met speciale onderwijsbehoeften aan om zinnigere leerresultaten te hebben, zoals inspelen op hun keuzes of om meer betrokken te zijn bij beslissingen over hun onderwijs- en opleidingsactiviteiten, zodat ze de diensten en ondersteuning krijgen die geschikt zijn voor hun behoeften. Onderzoek over dit onderwerp heeft aangetoond dat het aanbieden van onderwijs en opleiding aan Studenten met speciale onderwijsbehoeften op een meer persoonsgerichte manier meestal de leerresultaten verbetert, de leertevredenheid verhoogt en de inclusie van Studenten met speciale onderwijsbehoeften in reguliere systemen verhoogt. Enkele manieren die zijn onderzocht om PCP te verbeteren, zijn onder meer het opleiden van opvoeders (docenten en coaches) om zorg voor onderwijs- en opleidingsdiensten mogelijk te maken die Studenten meer macht geeft. Het aanbieden van onderwijs op een meer persoonsgerichte manier kan zelfs de resultaten voor docenten en coaches verbeteren.

De volgende onderliggende principes van PCP zijn belangrijk voor het beïnvloeden van de leerresultaten:

- de Student met speciale onderwijsbehoeften als persoon leren kennen en hun individualiteit herkennen
- de Student met speciale onderwijsbehoeften als een expert over hun eigen speciale onderwijsbehoeften zien
- het delen van macht en verantwoordelijkheid
- een holistische benadering hanteren van het beoordelen van de behoeften van de Student, het aanbieden van onderwijs- en opleidingsactiviteiten en het evalueren van de leerresultaten van de Student
- waar nodig de gezinnen en leeftijdsgenoten betrekken
- ervoor zorgen dat onderwijs, training en ondersteunende diensten toegankelijk, flexibel en gemakkelijk te ontvangen zijn
- kijken naar de hele ervaring van de Student
- coördinatie en continuïteit bevorderen
- ervoor zorgen dat de fysieke, culturele en psychosociale omgeving de PCP ondersteunt

- ervoor zorgen dat het personeel ondersteunend en goed opgeleid is en de Studenten centraal stelt in hun handelen.

Een kader voor Persoonsgerichte planning (PCP)

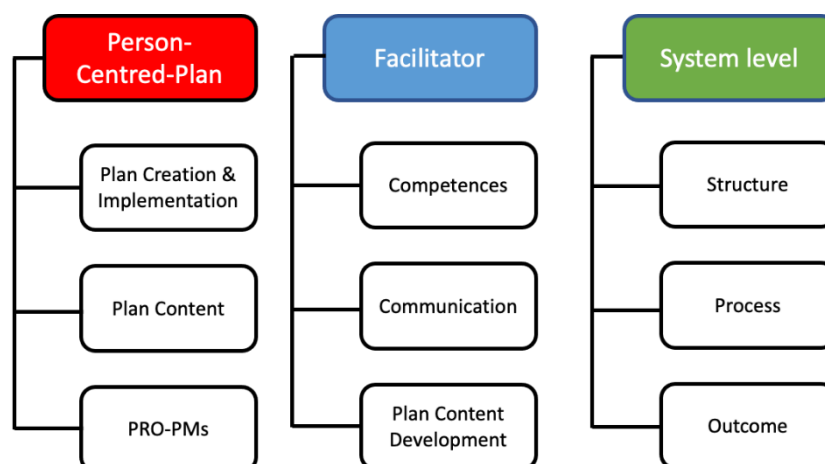
Bij het overwegen van hoogwaardige Persoonsgerichte planning (PCP) in beroepsonderwijs is het cruciaal om na te denken en 4 componenten (4 P's) op te nemen:

1. Philosophy (filosofie): geloven dat Studenten met speciale onderwijsbehoeften het fundamentele recht hebben op maximale zelfbeschikking en inclusie in de gemeenschap, ongeacht hun beperking.
2. Process (proces): interactie met Studenten met speciale onderwijsbehoeften voor, tijdens en na PCP-vergaderingen op een manier die respect en een hoopvolle visie voor de toekomst communiceert.
3. Plan: het vertalen van de persoonsgerichte filosofie en het persoonsgerichte proces in een schriftelijk planningsdocument van hoge kwaliteit.
4. Product: hoge verwachtingen hebben van leerresultaten over een breed scala aan onderwijs- en opleidingsgebieden.

Kaders bieden een structuur voor het organiseren van maatregelen, het identificeren van hiaten en het prioriteren van toekomstige ontwikkeling. Het kader voor Persoonsgerichte planning (PCP) omvat domeinen en subdomeinen, inclusief ideeën binnen een (sub)domein die moeten worden overwogen. Het PCP-kader is een kader voor het ontwikkelen van een Persoonsgericht plan voor elke Student op basis van het concept van Persoonsgerichte planning. Het PCP-kader bevat drie domeinen:

1. Het Persoonsgerichte plan (individueel plan)
2. Facilitator
3. Systemniveau

Elk domein is onderverdeeld in drie subdomeinen. Elk subdomein beschrijft relevante maatregelen die gericht moeten zijn op de resultaten van de Student met speciale onderwijsbehoeften. De onderstaande afbeelding illustreert het kader voor Persoonsgerichte planning.

Afbeelding: Kader voor persoonsgerichte planning

Domein 1: Persoonsgericht plan

Dit domein legt vast welke processen en resultaten moeten worden uitgevoerd en behaald om ervoor te zorgen dat het plan goed wordt uitgevoerd. Binnen dit domein zijn er subdomeinen:

- 1.1 Creatie en implementatie van het plan,
- 1.2 Inhoud van het plan,
- 1.3 Door de persoon gerapporteerde prestatemaatstaven ('Person-Reported Outcome Performance Measures' oftewel PRO-PM's).

Subdomein 1.1: Creatie en implementatie van het plan

De belangrijkste maatregelen voor de creatie en implementatie van het plan zijn:

Planning vooraf.

Ter voorbereiding op de planningsfase identificeert dit specifiek welke processen moeten worden geïdentificeerd en geïmplementeerd voorafgaand aan de ontwikkeling om ervoor te zorgen dat Studenten voorbereid zijn om te plannen. Dit moet de voorkeur van de Student voor timing van, locatie van en deelnemers aan de plannings sessies omvatten.

Documentatie van een Persoonsgerichte plan

Het Persoonsgerichte plan (individueel plan) wordt opgeschreven, een kopie van het plan wordt aan de Student verstrekt en een kopie wordt bewaard in het dossier van de Student. Het is belangrijk om te erkennen dat formulieren worden gezien als hulpmiddelen om effectieve Persoonsgerichte processen te ondersteunen, maar niet om deze aan te sturen.

Bijwerken van het Persoonsgerichte plan.

De meeste Studenten zullen individuele plannen hebben die in de loop van de tijd veranderen. Daarom moet het Persoonsgerichte plan mee evolueren met de Student. Het is cruciaal om te onthouden dat het Persoonsgerichte plan zelf niet het doel is, maar eerder de implementatie ervan.

Subdomein 1.2: Inhoud van het plan

De kernelementen van het Persoonsgerichte plan omvatten

- A. Doelstelling
- B. Sterke punten en belemmeringen van de Student
- C. Kortetermijndoelstellingen voor de Student
- D. Actiestappen/interventies

A. Doelstelling

Het Persoonsgerichte plan voldoet aan de uitgesproken behoeften en gewenste resultaten van de Student. Daarom moet het Persoonsgerichte plan de onderwijs- en opleidingsdiensten en

ondersteuning weerspiegelen die belangrijk zijn voor het individu om te voldoen aan de behoeften die zijn vastgesteld door middel van een beoordeling van de functionele behoefte, evenals wat belangrijk is voor het individu met betrekking tot voorkeuren voor het leveren van dergelijke diensten en ondersteuning. Het Persoonsgerichte plan wordt geschreven in de eigen woorden van de Student, in de eerste persoon wanneer dit gepast is en de voorkeursnaam van de Student. Het Persoonsgerichte plan moet doelen identificeren om de behoeften en gewenste resultaten van de Student te ondersteunen en aan te pakken ("doelen" verwijzen naar een verscheidenheid aan verschillende prestatie maatstaven, waaronder instandhouding). Idealiter zijn doelen gebaseerd op de unieke interesses, voorkeuren en sterke punten van de Student. Doelen moeten worden uitgedrukt zoals gewenst door de student en mogen niet worden gedictieerd door de facilitator (docent – coach), aanbieders van beroepsonderwijs of anderen die betrokken zijn bij het PCP-proces. Doelen moeten worden gedefinieerd door de Studenten met speciale onderwijsbehoeften met een focus op het bereiken van succesvolle deelname aan de schoolactiviteiten, het hebben van succesvolle leerresultaten en het voorstellen van toekomstige deelname aan de gemeenschap. Naast de doeldocumentatie moeten sterke punten en belemmeringen voor de doelen van de Student worden geïdentificeerd en gemitigeerd.

B. Sterke punten en belemmeringen van de Student

Het Persoonsgerichte plan moet de sterke punten van de Student identificeren en benadrukken. Het wordt als een belangrijke praktijk binnen PCP beschouwd om rekening te houden met de potentiële sterke punten en middelen van de Student met een speciale onderwijsbehoeften. De rol van de PCP-facilitator is om de Student met speciale onderwijsbehoeften te ondersteunen bij het identificeren van een breed scala aan sterke punten, interesses en talenten, terwijl ook wordt overwogen hoe deze sterke punten actief kunnen worden gebruikt om doelen en doelstellingen na te streven in het Persoonsgerichte plan. Het is bijvoorbeeld niet ongebruikelijk dat personen moeite hebben om hun "sterke punten" te identificeren, omdat dit van oudsher niet de focus is geweest van onderwijs- en opleidingsdiensten en beoordelingen, en individuen mogelijk ook hun gaven en talenten uit het oog zijn verloren door jarenlange strijd met hun beperking en herstel. Belemmeringen moeten naast sterke punten worden erkend, omdat dit niet alleen essentieel is voor het rechtvaardigen van zorg en professionele ondersteuning, maar ook omdat een duidelijk begrip van wat er in de weg staat, de verschillende professionele interventies en natuurlijke ondersteuning informeert die vervolgens aan het individu kunnen worden aangeboden ten dienste van zijn/haar herstel. In een Persoonsgericht plan is het belangrijk dat de belemmering niet de exclusieve en dominante focus van het plan wordt en deze alleen betekenis krijgt in de mate dat de belemmering interfereert met het bereiken van grotere levensdoelen.

C. Kortetermijndoelstellingen voor de Student

Bij het schrijven en implementeren van het PCP is het ook noodzakelijk om specifieke actiestappen op korte termijn te identificeren die de focuspersoon kunnen helpen om naar zijn/haar ambities toe te werken. Deze stappen worden meestal "doelstellingen" genoemd. Doelstellingen kunnen worden beschouwd als tussentijdse doelen die ambities op langere termijn opsplitsen in zinvolle en positieve veranderingen op korte termijn. Ze moeten een concrete verandering in functioneren,

gedragsverandering of verandering in status weerspiegelen. Gerealiseerde doelstellingen kunnen worden beschouwd als "bewijs" dat de persoon vooruitgang boekt. Het opschrijven van doelstellingen is het meest technische onderdeel van het hele PCP-documentatieproces. Deze Persoonsgerichte Plan-elementen worden vaak nauwlettend gevolgd door financiers en accrediterende instanties. Het is daarom belangrijk dat doelstellingen nauwkeurig en consistent zijn met elk van de hieronder beschreven kenmerken:

- Gedragmatig, d.w.z. waarneembare acties van de studenten, specifiek genoeg zodat het team weet wanneer de doelstelling bereikt is
- Haalbaar
- Meetbaar
- Tijdsbestek met een streefdatum voor verwachte voltooiing
- Betekenisvol en begrijpelijk voor de Student

D. Actiestappen/interventies

Het Persoonsgerichte plan, d.w.z. het interventies-gedeelte dat ook het "methoden"- of "diensten"- gedeelte kan worden genoemd. Traditionele plannen beperken dit gedeelte van het planningsdocument vaak om alleen die interventie weer te geven die door professionals (docenten en coaches) aan Studenten wordt geleverd. Deze methode om het interventies-gedeelte te documenteren kan leiden tot PCP's die lezen als een waslijst van alle interventies die aan (of voor) de persoon zullen worden gedaan terwijl ze een belangrijke kans missen om gebruik te maken van de middelen in de Cirkel van Ondersteuning. Hoewel professionele diensten (onderwijs, training en ondersteuning) een essentieel onderdeel van het plan zijn, omvat een hoogwaardig, uitgebreid Persoonsgericht plan ook interventies door onbetaalde natuurlijke supporters of de Student zelf

Een andere belangrijke maatstaf voor de inhoud van het plan is:

- Het individuele plan heeft componenten voor inclusie in de gemeenschap die natuurlijke gemeenschapsrelaties weerspiegelen.

Subdomein 1.3: Door Studenten gerapporteerde prestatie maatstaven ('Student-Reported Outcome Performance Measures' oftewel SRO-PM's)

De belangrijkste maatstaven voor de door Studenten gerapporteerde prestaties zijn:

- De Student uit kennis van zijn/haar rechten.
- De Student heeft toegang tot zijn/haar eigen individuele plan.
- De Student beoordeelt zijn/haar planningservaring met de nadruk op het volgende:
- Perceptie van leiderschapsrol, empowerment
- Perceptie van geïnformeerde besluitvorming
- Sterktes
- Aangesproken doelen en voorkeuren, dingen die belangrijk zijn voor de Student
- De juiste mensen waren in de kamer
- Algemene tevredenheid over de facilitator

Domein 2: Facilitators

Facilitators van Persoonsgerichte planning zijn mogelijk niet altijd professionals (docenten en coaches). Het kunnen ook personen zijn die dicht bij de Student staan - of het kan de Student zijn. Hierdoor zijn veel maatstaven in dit domein mogelijk niet van toepassing op elke facilitator; veel van de maatstaven voor facilitering zijn vooral praktisch in verantwoordingstoepassingen voor betaalde professionals.

Een verankeringsprincipe voor de maatstaven binnen dit domein moet de facilitator zijn als pleitbezorger voor de Student. Maatstaven moeten zodanig worden ontworpen dat een verbetering van de prestaties resulteert in een dieper vermogen voor de facilitator om een pleitbezorger voor de persoon te zijn. Binnen het domein van de maatstaven voor de facilitator zijn er drie subdomeinen:

- 2.1 Facilitatorcompetentie,
- 2.2 Communicatie,
- 2.3 Ontwikkeling van de inhoud van het plan.

Subdomein 2.1: Facilitatorcompetentie

De belangrijkste maatstaven voor competentie zijn:

- Kennis van de principes van een Persoonsgerichte aanpak, alsook het beleid ervan.
- Vaardigheden om de creatie/ontwikkeling van een individueel plan te vergemakkelijken.
- Kennis over de Student, middelen beschikbaar voor de Student, beleid en voorschriften die van invloed zijn op de Student, en gezondheidsproblemen en/of beperkingen van de Student met wie hij/zij werkt.
- Passende culturele competenties.
- Behartigen van competenties

Subdomein 2.2: Communicatie

De belangrijkste maatstaven voor communicatie zijn:

- De facilitator documenteert de voorkeurstaal van de Student en zorgt ervoor dat de Student taaldiensten beschikbaar heeft.
- De facilitator stelt andere communicatietools beschikbaar

Subdomein 2.3: Ontwikkeling van de inhoud van het plan

De belangrijkste maatstaven voor de Ontwikkeling van de inhoud van het plan zijn:

- De facilitator houdt zich bezig met tijdige evaluaties, beoordelingen en updates van het Persoonsgerichte plan (individueel plan)
- Het Persoonsgerichte plan (individueel plan) wordt binnen het vereiste tijdsbestek geproduceerd.
- De facilitator houdt bij wat er gebeurt nadat een individueel plan operationeel is.

Domein 3: Systeemniveau

Op systeemniveau worden maatstaven voor degenen die verantwoordelijk zijn voor de implementatie en de instandhouding van een Persoonsgericht plan geïdentificeerd en beschreven.

Maatregelen op systeemniveau zijn gegroepeerd in 3 subdomeinen:

- 3.1 Structureel,
- 3.2 Proces,
- 3.3 Resultaten

Subdomein 3.1: Structurele maatregelen

De belangrijkste structurele maatregelen zijn:

- Er zijn trainingsprogramma's aanwezig om ervoor te zorgen dat plannen worden gemaakt, geïmplementeerd en bijgewerkt. Deze trainingen moeten een verhouding van facilitators tot deelnemers hebben die een omgeving ondersteunt die bevorderlijk is voor het leren.
- Er zijn middelen toegewezen die degenen die binnen het systeem werken in staat zijn om Persoonsgerichte planning, praktijken en diensten effectief te bieden.
- Er is professionele speelruimte voor de facilitator om de nodige flexibiliteit uit te oefenen om een effectieve planning uit te voeren.
- Er zijn processen aanwezig om ervoor te zorgen dat het Persoonsgerichte plan zonder onnodige onderbreking doorgaat in geval van personeelsverloop en/of andere verliezen.
- Studenten hebben toegang tot experts in Persoonsgerichte planning
- Er zijn structuren voor betrokkenheid van belanghebbenden. (bijv. geformaliseerde input in beleid; commentaarperioden voor beleid; programmawijzigingen; lopende comités van belanghebbenden, etc.)

Subdomein 3.2: Procesmaatregelen

De belangrijkste procesmaatregelen zijn:

- Entiteiten moeten de volledigheid van PCP, competenties voor personeelstraining en participatiepercentages voor kwaliteitsverbetering beoordelen.
- Toegang tot bronnen om ervoor te zorgen dat Persoonsgerichte plannen worden gemaakt, geïmplementeerd en bijgewerkt.
- Gegevens van en feedback over diensten worden regelmatig verzameld
- Er bestaan mechanismen om input te verzamelen van familie, betrokken anderen en gemeenschapspartners over de prestaties van de organisatie.
- Beleid voor betrokkenheid van belanghebbenden wordt gedefinieerd, geïmplementeerd en verbeterd op basis van feedback.

Subdomein 3.3: Resultaten

De belangrijkste maatstaven inzake resultaten zijn:

- Door Studenten gerapporteerde resultaten in onderwijs en opleiding, kwaliteit van leven en tevredenheid over onderwijs- en opleidingsdiensten en ondersteuning.
- Tevredenheid van Studenten met organisatorische prestaties en dienstverleningscomponenten

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

van aspecten van de Persoonsgerichte planning: ondersteuning van kwaliteit, toegang en levering.